

Kallelse

Vård- och omsorgsnämnden kallas till sammanträde

Tid: Tisdagen den 20 december 2016 kl. 16.30

Plats: Largen, plan I, Alceahuset, Hackstavägen 22

(Sammanträdesrum Largen är reserverat för Alliansen kl. 15.00–16.30.

Sammanträdesrum Storsjön, plan I är reserverat för oppositionen kl. 15.30–16.30)

OBSERVERA TIDEN!

Övrig information:

Vänligen anmäl eventuella förhinder till Anne Savolainen, anne.savolainen@osteraker.se

På uppdrag av ordförande Mikael Ottosson (KD)

Anne Savolainen
Administrativ samordnare

Dagordning

1. Upprop, fastställande av dagordning och övriga frågor
2. Val av justerare samt tid och plats för justering

Informationsärenden

3. Vård- och omsorgsnämndens månadsuppföljning per 2016-11-30
4. Hälso- och sjukvårdsorganisation
5. Styrketräning för äldre - slutrapport
6. Information från förvaltningen
 - a) Förändringsarbetet inom socialförvaltningen
 - b) Korttids
 - c) Övrigt

Beslutsärenden

7. Förfrågningsunderlag boendestöd – LOV (sekretess)
8. Attestförteckningar Vård- och omsorgsnämnden 2017

9. Samverkan mellan länets kommuner och lärosäten med vårdutbildningar på högskolenivå
10. Ändrade ersättningsnivåer för daglig verksamhet, servicebostad och gruppboende enligt LSS och särskilt boende för äldre enligt SoL
11. Vägledning LSS
12. Riktlinjer för avgiftshandläggning

13. Individrelaterade ärenden

- 13.1 Fortsatt särskild ersättning för bostad med särskild service och daglig verksamhet LSS, Oppsätra
- 13.2 Ansökan om personlig assistans
- 13.3 Ansökan om personlig assistans
- 13.4 Ansökan om personlig assistans
- 13.5 Ansökan om fortsatt korttidsvistelse
- 13.6 Ansökan om korttidsvistelse
- 13.7 Ansökan om daglig verksamhet
- 13.8 Ansökan om ledsagning enligt SoL
- 13.9 Ansökan om särskilt boende enligt SoL
- 13.10 Ansökan om boende i ett HVB-hem
- 13.11 Ansökan om heldygnsvård på rehabiliteringscenter

14. Anmälan delegationsbeslut

- 14.1 Delegationslistor Procapita, november 2016 (finns i pärmen)
- 14.2 Ordförandebeslut, stödboende, 2016-11-09
- 14.3 Ordförandebeslut, avlösning enligt SoL, 2016-11-29

15. Delgivningar

- 15.1 FÖRSAM-protokoll 2016-11-21 (finns i pärmen)
- 15.2 Statistikrapport kommunal vård november (finns i pärmen)

9.

Samverkan mellan länets kommuner och lärosäten med vårdutbildningar på högskolenivå

Beslutsförslag:

1. Modellen om samverkan mellan Österåkers kommun och lärosäten med vårdutbildningar på högskolenivå antas.
2. Förvaltningen får uppdrag att arbeta vidare med en mer detaljerad beskrivning och handlingsplan för hur samverkan kommuner - lärosäten skulle kunna utformas lokalt i samarbete med andra kommuner med stöd från FoU Nordost.

Samverkansavtal med lärosäten

Sammanfattning

KSLs styrelse har rekommenderat kommunerna i Stockholms län att anta modell om samverkan mellan respektive kommun och lärosäten med vårdutbildningar på högskolenivå.

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämndens beslut:

1. Modellen om samverkan mellan Österåkers kommun och lärosäten med vårdutbildningar på högskolenivå antas.
2. Förvaltningen får uppdrag att arbeta vidare med en mer detaljerad beskrivning och handlingsplan för hur samverkan kommuner - lärosäten skulle kunna utformas lokalt i samarbete med andra kommuner med stöd från FoU Nordost.

Bakgrund

Det har tidigare funnits likande förslag om samverkan mellan kommuner och lärosäten under 2013-2014. Det dåvarande förslaget beslutade VON vid sitt sammanträde 2014-11-25 att återremittera för att arbeta om avtalet. Många andra kommuner fattade liknande beslut eftersom det dåvarande förslaget alltför ensidigt innebar fördelar för lärosäten och skyldigheter och utgifter för kommunerna.

Materialet har nu omarbetats och det har funnits ett stort gehör för kommunernas förutsättningar och önskemål. Den länsövergripande arbetsgruppen som tagit fram det nya materialet har bemannats av flera kommunrepresentanter från olika delar av länet.

Förvaltningens slutsatser

Det nya förslaget till samverkansavtal ger stora möjligheter att utforma olika avtal i olika kommuner. Österåker har inlett ett samarbete med nordostkommunerna om att skapa en gemensam grund och gemensamma skrivningar med stöd från FoU Nordost.

Bilagor

1. Rekommendation Avsiktförklaring
2. Avsiktförklaring
3. Bilaga 1 Kompetensmodellen till mall för samverkansavtal
4. Bilaga 2 Faktureringsunderlag till mall för samverkansavtal
5. Mall samverkansavtal

Tidigare beredning

Vård- och omsorgsnämndens sammanträde 2014-11-25, VON §10:4. Dnr VON 2013/0050-770

Anders Lindblad
Socialchef

David Lidin
Medicinskt ansvarig sjuksköterska

Expedieras
- Akten

För kännedom

Socialnämnd eller motsvarande

Förvaltningschef inom socialtjänst

eller motsvarande

Samverkan mellan länets kommuner och lärosäten med vårdutbildningar på högskolenivå

KSLs styrelse beslutade på sammanträdet den 16 juni 2016 att rekommendera kommunerna i länet att anta modell om samverkan mellan kommun och lärosäten med vårdutbildningar på högskolenivå. Modellen innehåller en avsiktsförklaring, mall för lokalt samverkansavtal, forum för dialog och erfarenhetsutbyte samt gemensam uppföljning.

Ärendebeskrivning

Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) och centrum för Klinisk utbildning (CKU) vid Karolinska institutet har tagit fram en modell för samverkan mellan kommunerna i länet och lärosäten med vårdutbildning på högskolenivå.

Samverkan med universitet och lärosäten syftar till att bidra till kommunernas förmåga att erbjuda insatser av god kvalitet. Regional samordning av samverkan kan stärka kommunernas position och skapa större möjlighet att driva kommunala intressen i relation till universitet och högskolor. Samverkan ska främja:

- ökad kvalitet i den verksamhetsförlagda utbildningen
- kompetensutveckling och fortbildning för kommunernas medarbetare
- stimulera kunskapsutveckling i kommunal hälso- och sjukvård

Förslagets fyra delar

1. Avsiktsförklaring som lägger grunden för en långsiktig och förtroendefull relation som bygger på förståelse och respekt för parternas utgångspunkter och behov. Genom avsiktsförklaringen enas parterna om en gemensam vision och former för samverkan mellan kommuner och lärosäten i regionen och förbinder sig att verka för fortsatt utveckling.
2. Mallar för lokala samverkansavtal mellan en kommun och ett lärosäte. Syftet är att säkra att samtliga kommuner i länet, som så önskar, får tillgång till samverkan med lärosätet på lika villkor oavsett organisation av den kommunala hälso- och sjukvården.

Modellen ska främja samverkan i ett decentraliserat system av verksamheter och är anpassad till att olika kommuner har olika förutsättningar och önskemål. Därför föreslås inte ett samverkansavtal som samtliga kommuner tecknar utan en mall för lokala samverkansavtal där en kommun specificerar vilka verksamheter som ska omfattas och antal studenter. Kommunen tecknar ett samverkanavtal per lärosäte. Det är upp till parterna att avgöra vilka verksamheter som ingår i avtalet, det kan exempelvis inkludera både kommunalt driven verksamhet och verksamhet som drivs på entreprenad eller som är upphandlad enligt lagen om valfrihet (LOV). Gemensamt för mallen är respektive huvudmans ansvar vid VFU placeringar samt ersättning för mottagande av studenter (§ 4 i avtalsmallen) vilket gör att kommunerna får likanande förutsättningar i samverkan med lärosätena. Vidare kan man välja

att i samverkansavtalet även inkludera samverkan kring kompetensförsörjning och erfarenhetsutbyte.

3. **Ett forum för dialog och erfarenhetsutbyte** där kommuner och lärosäten kan mötas för att utveckla lokalt anpassad samverkan samt diskutera gemensamma frågor. KSL bjuder tillsammans med CKU in samtliga kommuner till träffar en gång per år.
4. **Gemensam uppföljning** av samverkan med syfte att skapa gemensam regional kunskap. Uppföljningen ska utgå från de enkäter om verksamhetsförlagd utbildning som CKU tagit fram och genomför i länet. Uppföljningen kompletteras genom att KSL tar fram och administrerar en enkät om kommunernas uppfattning av hur samverkan fungerar.

För att stödja de kommuner/stadsdelsförvaltningar som önskar teckna lokala samverkansavtal så kommer KSL och CKU under hösten 2016 bjuda in till workshops där kommuner och lärosäten kan diskutera lokal utformning av samverkan.

Endast de kommuner i länet som så önskar tecknar en avsiktsförklaring kring samverkan. En del har redan fungerande avtal med lärosäten och kan då välja att inte använda sig av det här materialet.

Ärendegång

Rekommendationen adresseras till kommunstyrelserna enligt den rutin som gäller vid beslut i KSLs styrelse. KSL överlåter till kommunen att fatta beslut enligt gällande delegationsordning.

Kommunerna ombeds meddela sina ställningstaganden genom att sända in protokollsutdrag eller annan beslutshandling till KSL.

Svarsperiod

KSL önskar få kommunernas ställningstagande senast den 31 december 2016 med e-post till registrator@ksl.se

Frågor och information

Frågor med anledning av detta besvaras av Anna Lindskog, anna.lindskog@ksl.se

Med vänlig hälsning

KOMMUNFÖRBUNDET STOCKHOLMS LÄN

Mats Gerdau
Ordförande

Madeleine Sjöstrand
Förbundsdirektör

Bilaga

Avsiktsförklaring och mall för lokala samverkansavtal samt bilagor till mallen.

Avsiktsförklaring
2016-06-16

Avsiktsförklaring om samverkan mellan lärosäten som bedriver vårdutbildningar och kommunerna i Storstockholm

Kommunerna i Stockholms län och länets lärosäten med högskoleutbildningar inom vård och omsorg har för avsikt att etablera en långsiktig samverkan, byggd på en gemensam vision och med stöd i välorganiserade former för samverkan. Denna avsiktsförklaring har sin grund i kommunernas och lärosätenas gemensamma behov av samverkan för att kunna utveckla verksamheterna inom respektive ansvarsområde.

Framtidens kommunala hälso- och sjukvård och omsorg ställer ökade krav på hög kompetens hos medarbetarna. Det är avgörande för kommunerna att kunna säkra en långsiktig kompetensförsörjning och att rekrytera kompetenta medarbetare. Att erbjuda en kontinuerlig kompetensutveckling för medarbetare är också ett prioriterat område.

Kommunerna behöver vidare i större utsträckning än idag få tillgång till kunskapsöverföring mellan forskning och praktik. Mer klinisk forskning behövs med inriktning mot de problemställningar kommunerna möter inom sina ansvarsområden.

Högskolor med utbildningar inom vård och omsorg behöver tillgång till välfungerande kliniska miljöer för verksamhetsintegrerat lärande och möjligheter till klinisk forskning där vård och omsorg bedrivs. Hög kvalitet i den verksamhetsförlagda utbildningen är en förutsättning för att studenterna ska komma väl rustade till sina anställningar i kommunal vård och omsorg.

Avsiktsförklaringen ska lägga grunden för en långsiktig och förtroendefull relation som bygger på förståelse och respekt för parternas utgångspunkter och behov. Genom avsiktsförklaringen enas parterna om en gemensam vision och former för samverkan mellan kommuner och lärosäten i regionen och förbinder sig att verka för fortsatt utveckling.

Parter

Berörda samverkansparter är kommunerna i Stockholms län, Karolinska Institutet, Ersta-Sköndal högskola, Röda korsets högskola och Sofiahemmets högskola. Samverkan enligt denna avsiktsförklaring regleras närmre genom bilaterala avtal mellan berörd kommun och berört lärosäte.

Vision för samverkan

Den gemensamma visionen är att kommunerna i samverkan med lärosätena i framtiden kan erbjuda studenttäta och multidisciplinära lärandemiljöer av hög kvalitet. Den verksamhetsförlagda utbildningen ska inspirera studenter till ett yrkesliv inom kommunal hälso- och sjukvård och bidra till att de blir väl rustade för uppgiften. Mottagande och handledning av studenter är en motor för kvalitetsutveckling i verksamheten och professionell utveckling hos medarbetare.

Samverkan med lärosätena bidrar till kvalitetsutveckling i verksamheten genom att etablera en kontaktväg mellan forskning och praktik. Det ger en lärande miljö för kontinuerligt förbättringsarbete. Medarbetare i kommunerna kan erbjudas vidareutbildning och möjlighet till forskning genom samverkan mellan kommuner och lärosäten och samarbete om adjungerade kliniska adjunkter som utgör en länk mellan akademien och praktiken.

Samverkan grundas på ömsesidig förståelse för att parterna utifrån skilda ansvarsområden har olika syften med samarbetet. Samverkan ska vara lokalt anpassat till de varierande förutsättningar som råder i länets kommuner. Det lokala engagemanget är avgörande för kvaliteten på samarbetet.

Syfte och mål

Målet är att samverkan ska bidra till långsiktig kompetensförsörjning och kvalitetsutveckling i den kommunala hälso- och sjukvården, hög kvalitet i utbildningen och kunskapsöverföring mellan praktik och forskning. Parterna är överens om att utveckla en modell för samverkan mellan lärosäten och kommunal hälso- och sjukvård. Alla kommunalt finansierade verksamheter oavsett driftsform ska kunna ingå i samverkan och kunna dra nytta av dess resultat.

Samverkan omfattar tre huvudsakliga områden som gemensamt ska utvecklas inom ramen för avsiktsförklaringen:

- verksamhetsförlagd utbildning
- kompetensutveckling och vidareutbildning för medarbetare
- kunskapsöverföring mellan praktik och forskning t.ex. genom examensarbetet eller forskningsprojekt

Struktur för samverkan

För att etablera samverkan åtar sig parterna att skapa:

1. Ett **forum för dialog och erfarenhetsutbyte** där kommuner och lärosäten kan mötas för att utveckla lokalt anpassad samverkan samt diskutera gemensamma frågor.

Under 2016 och 2017 kommer totalt 4 workshops anordnas där kommuner och lärosäten möts och erbjuds stöd för att konkretisera lokal samverkan. Syftet är att stödja kommuner genom att skapa en mötesplats där konkret utvecklingsarbete kan bedrivas. Parterna arrangerar dessa workshops gemensamt genom Kommunförbundet i Stockholms län (KSL) och Centrum för Klinisk Utbildning (CKU). En samverkansgrupp skapas där kommunföreträdare och representanter för lärosäten träffas regelbundet. Från 2017 ska KSL och CKU inbjuda till en årlig konferens för erfarenhetsutbyte och dialog.

2. Mallar **för lokala samverkansavtal mellan kommuner och lärosäten.**

Syftet är att säkra att samtliga kommuner i länet, som så önskar, får tillgång till samverkan med lärosätet på lika villkor oavsett organisation av den kommunala äldreomsorgen. Mallarna beskriver innehåll och villkor för samverkan, åtaganden samt ersättning för studentmottagande. I de lokala samverkansavtalen förtydligas sedan omfattning av samverkan, volymerna avseende studenter mm för en enskild kommun.

3. Gemensam uppföljning av samverkan med syfte att skapa gemensam regional kunskap

Uppföljningen ska utgå från de enkäter om verksamhetsförlagd utbildning som CKU tagit fram och genomför i länet. Uppföljningen kompletteras genom att KSL tar fram och administrerar en enkät om kommunernas uppfattning av hur samverkan fungerar.

En gemensam styrgrupp för samverkan mellan kommunerna och lärosätena ska bildas. Styrgruppen ska bestå av fyra representanter från lärosäten och fyra representanter från kommunerna. Uppdraget är att följa samverkan och initiera nya utvecklingsområden. CKU och KSL ingår och är sammankallande i styrgruppen och planerar möten. Styrgruppen ska träffas minst 1 gång per år.

Aktiviteter för fortsatt utveckling av samverkan

Genom denna avsiktsförklaring ska parterna var för sig och gemensamt verka för att samverkan stärks och utvecklas inom följande områden.

Parterna ska samverka om

- fördjupningsutbildningar och specialistsjuksköterskeutbildningar så att läroplaner och utbildningarnas form i möjligaste mån är anpassade till kommunala behov och förutsättningar
- former för samverkan mellan forskning och verksamhetsutveckling
- fortbildning av kommunernas medarbetare
- inriktning och volym av lärosätenas utbildningar

Kommunerna ska

- verka för att kommunalt finansierad verksamhet oavsett drift- eller upphandlingsform tar emot studenter och skapar goda lärandemiljöer

Lärosätena ska verka för

- att utveckla och bedriva utbildningar som förbereder studenter väl för att arbeta inom kommunal vård och omsorg

Uppföljning och utvärdering

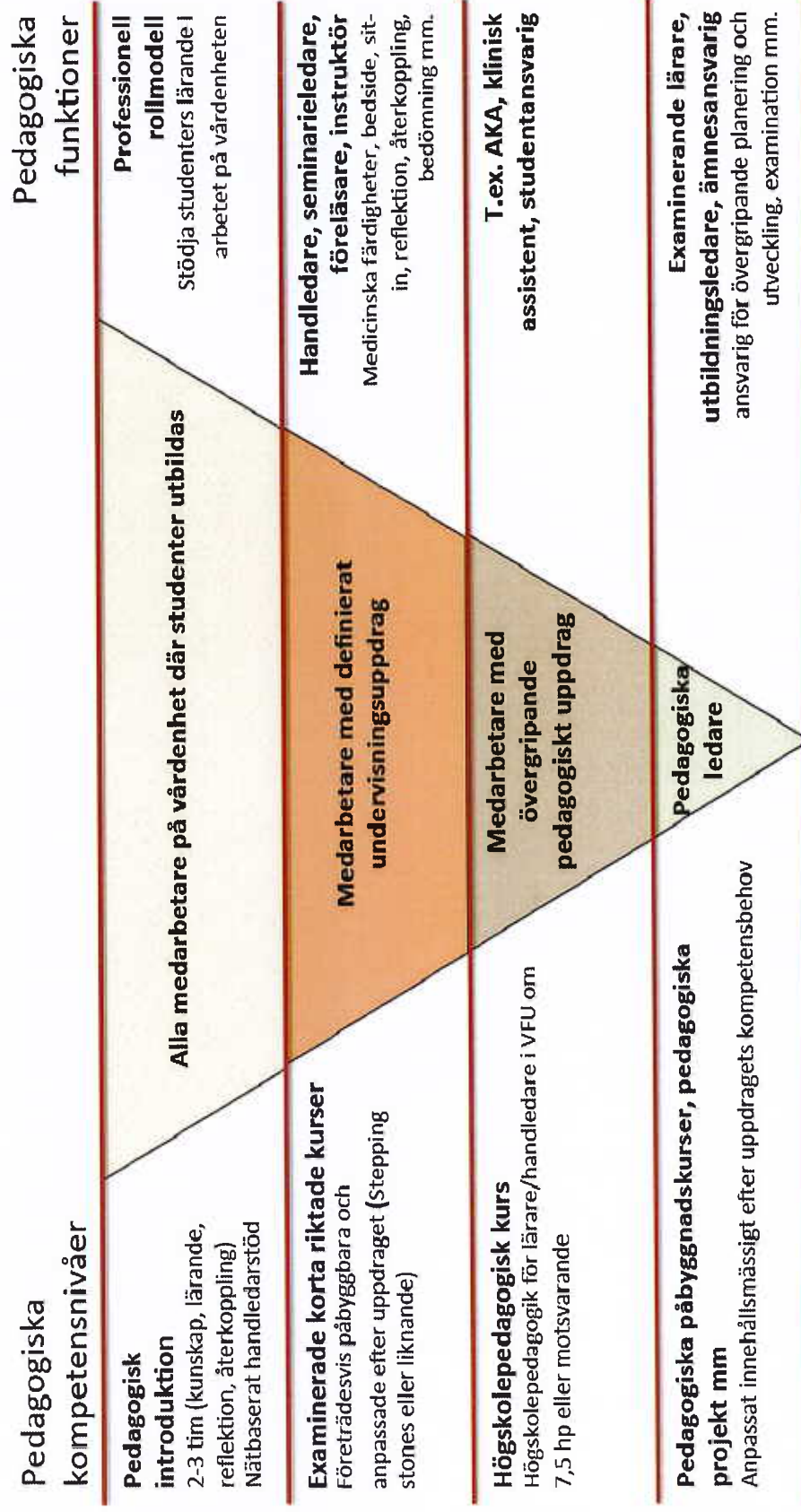
Parternas uppfattning om hur samverkan fungerar och effekterna av avsiktsförklaringen ska följas upp och sammanställas årligen.

Giltighetstid och frånträde

Avsiktsförklaringen gäller tillsvidare. Part som önskar frånträda avsiktsförklaringen ska meddela avtalsparten det sex månader före tidpunkt för frånträdet.

Kompetensmodellen – VIL

Struktur för pedagogisk kompetens kopplad till olika funktioner i VIL*
 - för anställda medarbetare i hälso- och sjukvårdens verksamheter

* Verksamhetsintegrerat lärande (VIL)

Bilaga 2

Underlag för fakturering för VFU placering

Underlaget avser perioden _____

Verksamhet	Studentens namn	Start datum	Slutdatum	Antal veckor	Ersättning
Total ersättning					

Verksamhetens namn: _____

Organisationsnummer: _____

Verksamhetens kontaktperson: _____

Telefon: _____

Epostadress: _____

Postgiro-/bankgiro: _____

Mall för samverkansavtal mellan *xx* högskola¹ och *xx* kommun/stadsdelsförvaltning/annan part

§ 1 Bakgrund

Kommunerna i Storstockholm och lärosäten med vårdutbildning är överrens om att utveckla samverkan. Syfte, inriktning och organisation för samverkan beskrivs i den avsiktsförklaring som antagits av samtliga kommuner i länet och högskolor/lärosäten.

Genom detta samverkansavtal etableras en arena för långsiktigt samarbete mellan kommun och lärosäte. Här regleras:

- verksamhetsförlagd utbildning (VFU) (§ 4)
- kompetensutveckling och vidareutbildning för medarbetare (§ 5)
- kunskapsöverföring mellan praktik och forskning (§ 6)

Samarbetsavtalet bygger på den mall som Kommunförbundet i Stockholms län (KSL), i samråd med kommunerna i länet, tagit fram tillsammans med Centrum för Klinisk utbildning (CKU). Kommunförbundets styrelse rekommenderade kommunerna i länet att teckna avsiktsförklaringen och vid behov använda mallen för att teckna samverkansavtal den 16 juni 2016.

§ 2 Parter

Avtalet är tecknat mellan *xx* kommun/stadsdelsförvaltning/annan part organisationsnummer och *xx* lärosäte organisationsnummer.

Presentation av Lärosätet

Här läggs en beskrivning av lärosätet in.
Beskrivning kan t.ex. innehålla

- Vilka relevanta utbildningar som erbjuds
- Hur många studenter per år

¹ Kursivtext byts ut mot det som parterna önskar ska stå med

Presentation av Kommun/sdf/annan part

Här läggs en beskrivning av kommunen/sdf/annan part in. Beskrivningen kan t.ex. innehålla:

- antal invånare
- Antal personer över 65 år
- Antal SÄBO och antal SSK

§ 3 Syfte och mål

Syftet med detta samverkansavtal är att reglera samverkan avseende:

- verksamhetsförlagd utbildning (VFU) (§ 4)
- kompetensutveckling och vidareutbildning för medarbetare (§ 5)
- kunskapsöverföring mellan praktik och forskning (§ 6)

Det långsiktiga målet är att samverkansavtalet ska bidra till fördjupad samverkan mellan parterna avseende verksamhetsintegrerat lärande (sk. VIL) och forskning, utveckling och utbildning som bidrar till både utveckling av verksamheten och hög kvalitet i utbildningen.

Genom detta samverkansavtal kan kommunen/stadsdelsförvaltningen och lärosätet/lärosätena utforma samarbetet så att det anpassas till lokala förutsättningar, önskemål och behov.

För kommunen ska samverkansavtalet bidra till långsiktig kompetensförsörjning och kunskapsutveckling.

§ 4 Verksamhetsförlagd utbildning

Samverkan syftar till att stärka kvaliteten i den verksamhetsförlagda utbildningen, tillgodose lärosätets behov av VFU platser samt skapa förutsättningar för att studentmottagandet bidrar till verksamhetsutveckling inom kommunal hälso- och sjukvård.

Verksamhetsintegrerat lärande (VIL) är ett samlingsbegrepp för de pedagogiska modeller som bygger på samverkan och integrering mellan högre utbildning och arbetsliv. VIL kan ske i form av verksamhetsförlagd utbildning (VFU), studiebesök, auskultation, hospitering eller fältstudier inom öppen och sluten hälso- och sjukvård, omsorg eller annan relevant verksamhet.

§ 4.1 Omfattning och inriktning

Nedan specificeras de utbildningar som omfattas av samverkansavtalet, antalet studenter per utbildning som kommunen åtar sig att ta emot per år samt vilka verksamheter som ingår i samverkan.

Detta samverkansavtal omfattar verksamhetsförlagd utbildning för studenter inom följande utbildningar:

- Grundutbildning till sjuksköterska
- Specialistutbildning för sjuksköterskor inom _____
- arbetsterapeut
- Fysioterapeut
- Annan _____

I tabellen nedan specificeras vilka verksamheter som omfattas av samverkansavtalet, vilka utbildningar det gäller samt hur många studenter som kommunen/sdf avser ta emot per år.

Verksamhet	Utbildningar	Antal studenter per år

§ 4.2 Organisation och placering av studenter

VFU- placeringar ska ske på ett sådant sätt att det säkerställer att varje student får en plats inom rätt verksamhetsområde samt får tillgång till kompetent handledning.

Parterna ska organisera samverkan så att det finns namngivna kontaktpersoner med ansvar för kontakter kring placering av studenterna.

Parternas VFU-kontaktpersoner (anges i § 7 nedan) ansvarar gemensamt för placering av studenter. Senast den 15 mars, för höstterminen, samt 15 september, för vårterminen, ska Lärosätet meddela om förläggning av VFU- perioderna. Senast den 15 maj, för höstterminen, samt 15 november, ska Kommunen/sdf, genom verksamheternas kontaktpersoner (se § 7 nedan) meddela hur många studenter man kan ta emot under nästkommande terminen.

Förändringar i antal eller inriktning på de platser som står till förfogande, eller att platser dras tillbaks, ska meddelas från Kommunen/sdf till Lärosätets kontaktperson senast 4 veckor före placeringens första dag. Parterna ansvarar då gemensamt för att en ny placering hittas.

Parterna ska årligen ta fram en plan för antal och fördelning av studenter för året.

§ 4.3 Lärosätets åtagande

Lärosätet har det övergripande ansvaret för den kliniska undervisningen och ansvarar för examination samt att tillhandahålla nödvändig information om inriktning och lärandemål för den verksamhetsförlagda utbildningen

Lärosätet ska:

- Fortlöpande informera verksamheter som ingår i detta avtal om utbildningsprogrammen och ge aktuell information om innehållet i utbildnings- och kursplaner till handledare
- Planera den verksamhetsförlagda utbildningen i samarbete med företrädare för verksamheten
- Tillse att kliniska lärare vid universitetet är tillgängliga för kontakt med både studenter och handledare under VFU-placeringen

- Regelbundet erbjuda medarbetare från verksamheter som ingår i detta samverkansavtal tillgång till kostadsfri handledarutbildning enligt § 4.3 nedan
- Erbjudas stöd till handledare och genomföra regelbundna handledarträffar

§ 4.4 Handledarutbildning

Ambitionen är att alla medarbetare som handleder studenter ska ha genomgått handledarutbildning i enlighet med den pedagogiska kompetenstrappa som CKU rekommenderar (se bilaga 1). Med detta avses att samtliga handledare ska erbjudas kompetensutveckling inom pedagogik genom att delta i:

- Webbaserad introduktion i pedagogik och handledning (www.cku-handledning.com)

Möjlighet ska också finnas för handlare som så önskar att delta i en poängsatt utbildningsaktivitet (t.ex. motsvarande en veckas kurs).

Kommunen/stadsdelsförvaltningen, eller verksamheten, kan om man önskar välja att utse en eller flera huvudansvariga handledare. Detta är inte obligatoriskt. Om huvudansvarig handlare utses ansvarar denne för planering, handledning och utvärdering av VFU, vara kontaktperson mellan verksamheten och lärosätet samt få och sprida underlag till verksamheten om utveckling av utbildningen. Huvudansvariga handledare ska ha genomgått kursen *Högskolepedagogik för lärare och handledare i verksamhetsförlagd utbildning 7,5* högskolepoäng eller motsvarande kurs. Dessa kurser ska erbjudas på deltid och med inslag av distansutbildning.

Utbildningarna är kostnadsfria.

§ 4.5 Kommunernas åtagande

Kommunen ansvarar för att VFU-placeringen genomförs med god kvalitet. Kommunen åtar sig att sträva efter att samtliga medarbetare som handleder studenter har adekvat handledarutbildning som specificeras enligt ovan (§ 4.4) samt att handledare ges möjlighet att utveckla sina ämnesmässiga yrkeskunskaper.

Kommunen ska sträva efter att ta emot vårdstudenter enligt den planeringsram som specificeras i § 4.1 i detta samverkansavtal.

Kommunen ska:

- I samarbete med lärosätet och utifrån utbildningarnas styrdokument (utbildningsplan och kursplan) ansvara för planering och genomförandet av VFU-placeringens genomförande.
- Säkerställa att studenter har tillgång till en god lärandemiljö under sin praktik och att adekvat handledning tillhandahålls.
- Tillhandahålla handledare med examen och erfarenhet i den för den vårdstuderandes examen rätt inriktning och ämne.
- Erbjudas handledare möjlighet att delta i handledarutbildning och andra aktiviteter för att stödja handledare som lärosätet tillhandahåller (enligt § 4.4 ovan)

Handledning kan ske i grupp eller enskild. Handledaruppdraget kan delas mellan Hälso- och sjukvårdspersonal och omvårdnadspersonal om detta är lämpligt.

§ 4.6 Ersättning och fakturering

Lärosätet ersätter kommunen för åtagande om VFU enligt detta samverkansavtal med 1530 kr per student och vecka, beräknat i 2016 års priser. En vecka omfattar 5 dagar och kortare tid ersätts per dag och beräknas enligt följande en dag 1/5 vecka.

Ersättningen betalas ut till respektive verksamhet. Ersättningsbeloppen för VFU-placeringar ska, på samma sätt som görs för anslagen till universitet och högskolor avseende grundläggande högskoleutbildning och forskning/forskarutbildning, räknas upp enligt riksdagens beslut. Prisjustering för VFU-placering sker årligen per den 1 januari, med start den 1 januari 2017.

Faktureringsrutiner

Utbetalning sker i efterskott mot faktura till lärosätet från respektive verksamhet. Fakturering sker terminsvis senast den 15 juni för vårterminen och 15 december för höstterminen. Betalningsvillkor är 30 dagar.

Följande uppgifter ska finnas på fakturan:

- Postgiro-/bankgiro som pengarna ska betalas till
- Summan som ska betalas (momsbefriat)
- Studenternas namn, placering och praktikperiod,
- Organisationsnummer, kontaktperson samt kontaktuppgifter

Mall för faktureringsunderlag finns i bilaga 2 till detta avtal

§ 5 Kompetensutveckling för medarbetare

Lärosätet/Lärosätena ska genom detta samverkansavtal erbjuda Kommunen möjlighet till fortbildning. Det ska bidra till att medarbetare verksamma i kommunal hälso- och sjukvård eller verksamheter som drivs på uppdrag av kommunen får tillgång till och utvecklar sin yrkeskompetens utifrån innehållet i detta samverkansavtal.

Insatserna riktar sig främst till medarbetare med högskoleexamen eller motsvarande. Fortbildningen som avtalas i detta samverkansavtal ska vara kostadsfri och rymmas inom Lärosätets eller CKUs ordinarie utbildningsuppdrag, t.ex. genom fristående kurser.

Samarbete ska ske mellan parterna kring former som tillgängliggör fortbildningsinsatser för medarbetare.

§ 5.1 Fortbildningsinsatser

Följande kurser är öppna för medarbetare inom kommunen och verksamheter som har avtal med kommunen/stadsdelsförvaltningen:

Kurs/föreläsning	Omfattning

Verksamheternas kontaktperson ansvarar för att anmälan till kurser sker samordnat per verksamhet.

Parterna ska årligen ta fram en plan för vilka utbildningar som ska genomföras under året.

§ 6 Kunskapsöverföring mellan praktik och forskning

Samverkansavtalet ska stimulera kunskapsöverföring och gemensamma forsknings- och utvecklingsprojekt. Samverkan kring studentuppsatser på både grund och masternivå är lämpligt. Ingen ersättning från någon part utgår för samverkan kring dessa.

Kring följande områden avser kommunen/stadsdelsförvaltningen och lärosätet att samverka om studentuppsatser:

Projekt	Verksamhet	Tidpunkt

Lärosätet ansvarar för:

- handledning och examination
- ansökan om etisk prövning i de fall detta krävs.

Verksamheten ansvarar för:

- att skapa förutsättningar för genomförande av studien

§ 7 Samråd under avtalstiden och kontaktperson

Lärosätet och kommunen är överens om att upprätthålla en dialog under samverkansavtalets giltighetstid. Dialog sker genom den kontaktperson som respektive part utser.

Kontaktpersoner ska finnas för samtliga verksamheter som ingår i detta samverkansavtal.

Kontaktpersonerna deltar i det regionala erfarenhetsutbytet som beskrivs i avsiktsförklaringen. KSL och CKU ansvarar för den regionala arenan för erfarenhetsutbyte och dialog t.ex. genom att bjuda in till gemensamma träffar för erfarenhetsutbyte och uppföljning, se den regionala avsiktsförklaringen.

Kontaktperson för lärosätet:

Namn	Titel	Kontaktuppgifter

Kontaktperson för kommunens/sdf verksamheter:

Namn	Titel	Verksamhet	Kontaktuppgifter

§ 8 Uppföljning

Uppföljning av samverkansavtalet ska ske årligen. Underlag för uppföljningen tillhandahålls genom den regionala enkät till studenter, handledare och verksamheter som CKU har utvecklat och administrerar. Lärosätet ansvarar för att initiera den årliga uppföljningen.

§ 9 Giltighetstid och uppsägning

Samverkansavtalet gäller från och med den _____ och tills vidare. Part som önskar säga upp samverkansavtalet ska meddela övrig part/parterna det 6 månader före tidpunkt för avslut.

10.

Ändrade ersättningsnivåer för daglig verksamhet, servicebostad och gruppboende enligt LSS och särskilt boende för äldre enligt SoL

Beslutsförslag:

Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

Att ersättningsnivåer för insatserna daglig verksamhet, gruppboende och servicebostad och särskilt boende för äldre enligt förvaltningens förslag gäller från 1 januari 2017.

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Vård- och omsorgsnämnden

Datum 2016-12-09

Dnr VON 2016/0095

Ändrade ersättningsnivåer för daglig verksamhet, servicebostad, och gruppboende enligt LSS och särskilt boende för äldre enligt SoL

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta Att ersättningsnivåer för insatserna daglig verksamhet, gruppboende och servicebostad och särskilt boende för äldre enligt förslaget gäller från 1 januari 2017.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har i budget 2017 i punkt 36 givit Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att "se över ersättningsnivåer (pengstrukturen) i "Daglig verksamhet", "Stöd & service", "Gruppboenden" samt indexuppräknings för "Särskilt boende" inom äldreomsorg i samråd med ekonomienheten". Med begreppet "Stöd & service" avses servicebostad enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Förvaltningens slutsatser

Socialförvaltningen har i samråd med controller på ekonomienheten fördelat om medel från ersättningarna för servicebostad och gruppboende enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) till daglig verksamhet enligt LSS. Vidare har ersättningen för särskilt boende för äldre enligt Socialtjänstlagen reglerats så att ökningen för 2017 motsvarar 2 % (istället för 2,9 %). Medel motsvarande 1,5 miljoner kr har använts till ökning av ersättning för insatserna daglig verksamhet, servicebostad, gruppboende och bostad med särskild service för barn enligt LSS i syfte att försäkra finansiering av hälso- och sjukvårdsansvaret. Detta gäller både ersättningar beslutade av Kommunfullmäktige och ersättningar enligt övriga avtal (så kallade enstaka platser).

I och med föreslagna förändringar har Vård- och omsorgsnämnden uppfyllt Kommunfullmäktiges uppdrag. Vård- och omsorgsnämnden har ökat ersättningen med avseende på hälso- och sjukvårdsansvaret i LSS-verksamheter och den förstärkningen kommer att följas upp av medicinskt ansvarig sjuksköterska under 2017.

Tjänsteutlåtande

Förslag

Förslag nya ersättningar i budget 2017	kr per dag
LSS	
Daglig verksamhet nivå 1 LSS	398
Daglig verksamhet nivå 2 LSS	592
Daglig verksamhet nivå 3 LSS	862
Daglig verksamhet nivå 4 LSS	1021
Daglig verksamhet nivå 5 LSS	1157
Gruppbostad LSS	2150
Servicebostad LSS	1291
SoL	
LOV tomgång och parboende	1142
LOV Vårde och omsorg	1822
LOV Vård och omsorg demens	2017
LOU tomgång och parboende	959
LOU Vård och omsorg	1619
LOU Vård och omsorg demens	1822

Bilagor

Förslag Ändrade ersättningsnivåer för daglig verksamhet, gruppbostad och servicebostad enligt LSS och särskilt boende för äldre enligt SoL

Expedieras

Kansliet

Anders Lindblad
Tf socialchef

Sara Eriksson
Administrativ chef

Christer Hansson
Controller

Österåkers kommun
Socialförvaltningen

Datum: 2016-12-08

Ändrade ersättningsnivåer för daglig verksamhet, gruppbostad, servicebostad enligt LSS samt särskilt boende för äldre enligt SoL 2017

Sammanfattning och slutligt förslag på ersättningsnivåer

Förslaget på ersättningsnivåer för 2017 för daglig verksamhet, gruppbostad och servicebostad enligt LSS samt särskilt boende för äldre enligt SoL är:

Förslag nya ersättningar i budget 2017	kr per dag
LSS	
Daglig verksamhet nivå 1 LSS	398
Daglig verksamhet nivå 2 LSS	592
Daglig verksamhet nivå 3 LSS	862
Daglig verksamhet nivå 4 LSS	1021
Daglig verksamhet nivå 5 LSS	1157
Gruppbostad LSS	2150
Servicebostad LSS	1291
SoL	
LOV tomgång och parboende	1142
LOV Vårde och omsorg	1822
LOV Vård och omsorg demens	2017
LOU tomgång och parboende	959
LOU Vård och omsorg	1619
LOU Vård och omsorg demens	1822

Bakgrund

I Kommunfullmäktiges beslut om budget och verksamhetsplan för 2017 beslutad 2016-11-21 har Vård- och omsorgsnämnden fått ett uppdrag i beslutssats 36:

"Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att se över ersättningsnivåer (pengstrukturen) i "Daglig verksamhet", "Stöd & service", "Gruppboende" samt indexuppräknings för "Särskilt boende" inom äldreomsorg i samråd med ekonomienheten."

Syftet med uppdraget är flera. Ersättningsnivåerna för daglig verksamhet har efter tidigare jämförelser med andra kommuner konstaterats vara låga. Det finns inga externa utförare inom daglig verksamhet inom kommunens LOV-system trots att valfrihetssystemet varit igång i mer än tre år. Ersättningarna för gruppboende och serviceboende bedöms av socialförvaltningen vara konkurrenskraftiga. Detta bekräftades bland annat när gruppboendet Hantverkaren konkurrensprövades. Därför har en omfördelning av medel från grupp- och serviceboende till daglig verksamhet diskuterats. Denna omfördelning utgör steg 1 i de nya ersättningsnivåerna nedan.

Vård- och omsorgsnämnden har utöver detta föreslagit en förstärkning av ersättningen till daglig verksamhet, serviceboende, gruppboende samt bostad med särskild service för barn med anledning av att ansvaret för att utföra hälso- och sjukvårdsuppgifter inom insatserna bedömts vara underfinansierat. Finansiering för detta kommer från en extra höjning om 1,5 miljoner kr i budget. Denna lades efter ett missförstånd på särskilt boende för äldre i ersättningstabellerna i budget 2017. Denna förändring i ersättningarna utgör steg 2 nedan. Vård- och omsorgsnämnden har inte framfört att ersättningarna för särskilt boende för äldre är låga eller att de behöver en extra höjning utöver de 2 % som beslutats generellt inför 2017.

Förutsättningar

Samtliga beräkningar utgår från 2017 års nivåer, dvs inklusive de höjningar som beslutats av KF i budget och verksamhetsplan 2017. Samtliga ersättningar räknades upp med 2 % till 2017, bortsett från ersättningen för särskilt boende för äldre som räknades upp med 2,9 %.

Nedan inkluderas externa enstaka platser daglig verksamhet, serviceboende och gruppboende samt bostad med särskild service för barn i den totala volymen. Dessa platser ersätts enligt andra priser, som är avtalade per enhet eller placering. Sammanlagt köps verksamhet för 150 miljoner kr per år inom daglig verksamhet, serviceboende och gruppboende samt bostad med särskild service för barn av privata utförare, utförare enligt entreprenadavtal samt Produktionsstyrelsen.

Tabell A Beslutade ersättningar för 2017 Kommunfullmäktige 2016-11-21

Beslutade ersättningar i budget 2017	kr per dag
LSS	
Daglig verksamhet nivå 1 LSS	356
Daglig verksamhet nivå 2 LSS	529
Daglig verksamhet nivå 3 LSS	771
Daglig verksamhet nivå 4 LSS	914
Daglig verksamhet nivå 5 LSS	1035
Servicebostad LSS	1330
Gruppboendest LSS	2215
SoL	
LOV Tomgång och parboende	1152
LOV Vård- och omsorg	1838
LOV Vård- och omsorg demens	2034
LOU Tomgång och parboende	967
LOU Vård- och omsorg	1633
LOU Vård- och omsorg demens	1838

Steg 1, omfördelning av medel från servicebostad och gruppboendest till daglig verksamhet LSS

Ersättningarna för servicebostad och gruppboendest sänks med 4 %. Dessa medel tillförs istället ersättningarna för daglig verksamhet, vilket ger en ökning med 11 %.

Tabell B, Ersättningar efter omfördelning av medel från servicebostad och gruppboendest till daglig verksamhet

Ersättningar omfördelning bostad till DV	kr per dag
LSS (DV höjd ca 11 % , bostad sänkt ca 4 %)	
Daglig verksamhet nivå 1 LSS	394
Daglig verksamhet nivå 2 LSS	586
Daglig verksamhet nivå 3 LSS	853
Daglig verksamhet nivå 4 LSS	1011
Daglig verksamhet nivå 5 LSS	1146
Gruppboendest LSS	2129
Servicebostad LSS	1278
SoL (oförändrad)	0
LOV tomgång och parboende	1152
LOV Vårde och omsorg	1838
LOV Vård och omsorg demens	2034
LOU tomgång och parboende	967
LOU Vård och omsorg	1633
LOU Vård och omsorg demens	1838

Steg 2, omfördelning av medel från särskilt boende för äldre till servicebostad, gruppbo- stad, daglig verksamhet samt bostad med särskild service för barn avseende HSL- ansvaret

Ersättningen för särskilt boende för äldre räknades upp med 2,9 % inför 2017, detta innebar 0,9 % för mycket. Korrigering sker så att uppräkningsen är 2 %. I budgettexten finns hänvisning till förstärkning på HSL-personal om 1,5 miljoner kr, dessa pengar avser HSL-insatser inom daglig verksamhet, servicebostad och gruppbo-
stad samt bostad med särskild service för barn. Med-
len fördelas dels så att det blir en höjning av de fasta ersättningarna som utgår till verksamheter inom Produktionsstyrelsen och entreprenadverksamheter och dels av ersättningarna för enstaka platser inom daglig verksamhet, servicebostad, gruppbo-
stad och bostad med särskild service för barn.

De 1,5 miljonerna kr ger en ökning på 1 % på de 150 miljonerna som insatserna kostar, dvs varje ersättning och avtalat pris höjs med 1 %.

Tabell c, Ersättningar omfördelning av medel från särskilt boende för äldre till servicebo- stad, gruppbo- stad, daglig verksamhet samt bostad med särskild service för barn **SLUTLIGA ERSÄTTNINGAR I FÖRSLAGET**

Förslag nya ersättningar i budget 2017	kr per dag
LSS (DV och bostad höjd med 1 % HSL)	
Daglig verksamhet nivå 1 LSS	398
Daglig verksamhet nivå 2 LSS	592
Daglig verksamhet nivå 3 LSS	862
Daglig verksamhet nivå 4 LSS	1021
Daglig verksamhet nivå 5 LSS	1157
Gruppbo- stad LSS	2150
Servicebo- stad LSS	1291
SoL (sänkt till ursprungliga 2 %)	
LOV tomgång och parboende	1142
LOV Vårde och omsorg	1822
LOV Vård och omsorg demens	2017
LOU tomgång och parboende	959
LOU Vård och omsorg	1619
LOU Vård och omsorg demens	1822

Konsekvenser

En minskning av ersättningen för servicebostad och gruppbo-
stad och en ökning av ersättningen för daglig verksamhet ger att ersättningen till privata utförare för de konkurrensprövade boen-
dena Åkerspark och Hantverkaren minskar samtidigt som Produktionsstyrelsen totalt sett erhåller högre ersättning då de i dagsläget utför all daglig verksamhet inom valfrihetssystemet (exklusive köpta enstaka platser). I avtalen med driftentreprenören för Hantverkaren och Åkerspark står att Kommunfullmäktige årligen fattar beslut om ersättningar.

Ersättningarna för servicebostad och gruppbo­stad som utges för enstaka köpta platser (enligt upphandlade avtal eller individavtal) sänks inte för att finansiera höjningen av ersättning för daglig verksamhet inom LOV-systemet.

Då ersättningar till privata utförare vid köp av enstaka platser för utförandet av hälso- och sjukvård ökas, finns en risk för att de utförarna redan tagit höjd för HSL-ansvaret i sin prissättning (som de bestämmer själv). Det finns dock inget annat sätt att hantera den generella ersättningsökningen på ett konkurrensneutralt sätt.

II.

Vägledning LSS

Beslutsförslag:

Vård-och omsorgsnämnden beslutar att anta Vägledning för handläggning av insatser enligt LSS att gälla from 2017-01-01.

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Vård- och omsorgsnämnden

Datum 2016-12-02
Dnr VON 2016/0094

Vägledning LSS

Sammanfattning

Beslut om insatser enligt LSS, Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, grundar sig på en utredning och individuell bedömning av den enskildes behov. Den enskilde skall ha stort inflytande på sina insatser. Av det följer att generella riktlinjer och schabloner för tid och frekvens inte ska användas. En vägledning ska ses om ett stöd i utredningsarbetet och innebär ingen inskränkning i den enskildes rätt att få en individuell prövning av sin ansökan.

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämndens beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden beslutar att anta Vägledning för handläggning av insatser enligt LSS att gälla from 2017-01-01

Bakgrund

Biståndshandläggarna har efterfrågat skriftlig vägledning och något att hålla sig till vid beståndsbedömning för att handläggningen ska bli likvärdig och rättsäker. Särskilt i tider med stor personalomsättning och många nya handläggare är en vägledning av vikt för rättssäkerhet och likabehandling.

Förvaltningen föreslår att Vård- och omsorgsnämnden antar Vägledning för handläggning av insatser enligt LSS. Syftet är att ge LSS-handläggarna stöd och vägledning i sitt arbete, att ge den aktuella målgruppen en allmän beskrivning av LSS-insatserna och socialförvaltningens arbetssätt samt att säkerställa rättssäkerhet och likabehandling.

Förvaltningens slutsatser

Förvaltningens bedömning är att föreslagen vägledning är ändamålsenlig och i överensstämmelse med Österåkers kommuns intentioner, lagstiftning och gällande rättspraxis.

Bilagor

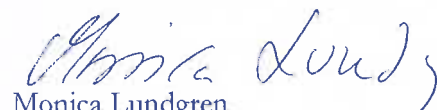
Vägledning för handläggning av insatser enligt LSS 2016-12-02

Anders Lindblad
T.f. socialchef

Margot Franzén
Kvalitetssamordnare

Monica Lundgren
Samordnare LSS/ socialpsykiatri

Vägledning för handläggning av insatser enligt LSS

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

Gäller fr.o.m 2017-01-01

Innehållsförteckning

Vägledning för handläggning av insatser enligt LSS

1 Inledning	4
1.1 Mål	
1.2 Lagar och föreskrifter m.m.	4
1.3 Viktiga lagar	
1.4 Föreskrifter och allmänna råd	
1.5 Regionala överenskommelser	5
1.6 Övriga dokument av betydelse	6
2. Barnperspektiv	6
2.1 FN:s barnkonvention	
2.2 Föräldrar med funktionsnedsättning	7
2.3 Stöd till föräldrar, vårdnadshavare m.fl.	7
2.4 Brister i omsorgen	7
3. Kvalitet	7
3.1 Klagomål och synpunkter	
3.2 Rapporteringsskyldighet enligt lex Sarah	8
4. Samverkan	8
5. Stöd och avlösning	8
6. Brottsoffer	8
7. Personkretsbedömning	9
7.1 Personkrets 1 (1 § p 1 LSS)	9
7.2 Personkrets 2 (1 § p 2 LSS)	10
7.3 Personkrets 3 (1 § p 3 LSS)	10
7.4 Personkretsbedömning av barn	11
7.5 Föräldraansvar	11
8. Utredning och handläggning	11
8.1 Rätten till insats	
8.2 Kommunicering och rätt till företräde inför nämnd	
8.3 LSS och förhållande till andra lagar	12
8.4 Ansökan	12
8.5 Handläggning av LSS ärenden	
8.6 Sekretess	
8.7 Vårdnadshavare	
8.8 Anmälan om missförhållande	
8.9 Överklagan	
8.10 Verkställighet av beslut	
8.11 Genomförandeplan	
8.12 Uppföljning av beslut	

8:13 Dokumentation

9. Insatserna enligt 9 § LSS	13
9.1 <i>Omvårdnad</i>	14
9.2 Fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter	14
9.3	
Rådgivning och annat personligt stöd enligt 9 § punkt 1.....	14
Biträde av personlig assistent enligt 9 § punkt 2	15
Ledsagarservice enligt 9 § punkt 3	17
Biträde av kontaktperson enligt 9 § punkt 4.....	18
Avlösarservice i hemmet enligt 9 § punkt 5	18
Korttidsvistelse utanför det egna hemmet enligt 9 § punkt 6	19
Korttidsstillsyn för skolungdom över 12 år enligt 9 § punkt 7	19
Bostad med särskild service för barn och ungdomar enligt 9 § punkt 8	20
Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad enligt 9 § punkt 9	21
Daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder enligt 9 § punkt 10	21
10. Övriga frågor	22
10.1 Förhandsbesked	22
10.2 Kommunens uppgifter enligt 15 § LSS.....	22
10.3 Individuell plan enligt 10 § LSS	23
10.4 Individuell plan enligt 2 kap 7 § SoL och 3 f § HSL (samordnad individuell plan, SIP).....	23
10.5 Företrädare och ombud med fullmakt.....	23
11. Källhänvisning	24

1. Inledning

Vägledningen gäller handläggning av insatser enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Vägledningen innebär inte någon inskränkning i den enskildes rätt att få en individuell prövning av sin ansökan. Varje beslut ska vara baserat på den enskildes behov.

Vägledningen ska

- Ge stöd och vägledning för de biståndshandläggare som utreder och fattar beslut enligt LSS.
- Ge en allmän beskrivning av biståndsenhetens insatser till aktuell målgrupp.
- Säkerställa rättssäkerhet och likabehandling

I Österåkers kommun handläggs ärenden enligt LSS på Enheten för vuxenstöd och Enheten för stöd åt barn och unga, inom socialförvaltningen.

1.1 Övergripande målsättning för LSS

LSS är en rättighetslag. Det innebär att de personer som omfattas av lagens personkrets har rätt till de i lagen angivna insatserna om de behöver det i sin livsföring och behoven inte tillgodoses på annat sätt. LSS innebär inte någon begränsning i de rättigheter den enskilde kan ha enligt någon annan lag. Insatserna ska tillförsäkra den enskilde goda levnadsvillkor.

Det övergripande syftet med insatser enligt lagen är att skapa så jämlika villkor som möjligt mellan människor med funktionsnedsättning och andra människor.

De insatser som ges enligt lagen ska utformas så att de stärker den enskildes möjlighet att leva ett självständigt och oberoende liv och att delta aktivt i samhällslivet. Insatserna ska också utformas så att de svarar mot den enskildes aktuella situation.

Den enskilde ska ha ett direkt inflytande över planeringen, utformningen och genomförandet av insatserna.

Kontinuitet, tillgänglighet, samordning och varaktighet ska karaktärisera insatserna.

Insatserna ska förebygga och minska följderna av funktionsnedsättning. Barn och ungdomar med funktionsnedsättning ska ges förutsättningar för en god fysisk och psykisk utveckling, dvs. erhålla uppväxtvillkor som betraktas som goda för alla barn och ungdomar. Insatser till vuxna personer ska grundas på behov som den enskilde själv anser är angelägna för att kunna leva ett så självständigt och oberoende liv som möjligt. Andra viktiga utgångspunkter är anhörigas behov av att kunna leva ett aktivt och tryggt liv. Föräldrar till barn med funktionsnedsättning ska kunna förvärvsarbета, ha kontakt med vänner och kunna utöva intressen utanför hemmet. Ungdomars behov av frigörelse ska beaktas.

1.2 Lagar och föreskrifter

Vård-och omsorgsnämndens verksamhet styrs av ett stort antal lagar och regler, däribland FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och FN:s konvention om barnets rättigheter.

Nedan anges de vanligast förekommande lagarna och de föreskrifter och allmänna råd som är tillämpliga vid handläggningen av insatser till personer med funktionsnedsättning. Dessutom anges närliggande riktlinjer som berör verksamheten.

1.3 Viktiga lagar för denna vägledning är

- Förvaltningslagen (1986:223) FL
- Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.
- Förordning (1993:1090) om stöd och service till vissa funktionshindrade
- Socialförsäkringsbalk (2010:110), SFB
- Socialtjänstlagen (2001:453), SoL
- Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), HSL
- Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL
- Föräldrabalk (1949:381), FB

Vid handläggning och prövning av rätt till insatser enligt LSS ska även beaktas prejudicerade domar, främst från Högsta förvaltningsdomstolen och kammarrätt samt förarbeten till lagtext.

1.4 Föreskrifter och allmänna råd

Här anges ett urval av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd som är av betydelse vid handläggning av insatser enligt LSS

- SOSFS 2002:9 Föreskrifter och allmänna råd om bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § p 9 LSS
- SOSFS 2005:27 Föreskrifter om samverkan vid in- och utskrivning av patienter i slutenvård
- SOSFS 2007:10 Samordning av insatser för habilitering och rehabilitering
- SOSFS 2011:5 Lex Sarah – föreskrifter och allmänna råd
- SOSFS 2011:9 Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete
- SOSFS 2011:32 Allmänna råd om personalens kompetens vid handläggning och uppföljning av ärenden som avser personer med funktionshinder.
- SOSFS 2014:2 Kunskaper hos personal som ger stöd, service eller omsorg enligt SoL eller LSS till personer med funktionsnedsättning
- SOSFS 2014:4 Föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer
- SOSFS 2014:5 och Dokumentation vid handläggning av ärenden och genomförande av insatser enligt SoL, LVU, LVM och LSS

- SOSFS 2014:6 Allmänna råd om handläggning av ärenden som gäller barn och unga.

1.5 Regionala överenskommelser

Följande överenskommelser finns mellan Österåkers kommun och Stockholms läns landsting i frågor som rör samverkan och ansvarsfördelning

- Andningshjälp i hemmet
- In- och utskrivning i slutenvården
- Samverkan kring barn i behov av särskilt stöd (BUS)
- Uppsökande verksamhet för vissa äldre och funktionshindrade (munhälsobedömning och munvårdsutbildning)
- Samordning av insatser för habilitering och rehabilitering
- Individ som behöver praktisk hjälp med egenvård

1.6 Övriga dokument av betydelse

- Vård- och omsorgsnämndens delegationsordning
- Behov av personlig assistans - Ett instrument som stöd vid bedömning. Socialstyrelsen har i samarbete med Försäkringskassan utvecklat ett instrument som kan användas när behovet av personlig assistans ska utredas och bedömas. Bedömningsinstrumentet finns bland annat att hämta på Socialstyrelsens webbplats.
- Försäkringskassans vägledning 2003:6 version 12 om assistansersättning

2. Barnperspektiv

2.1 All verksamhet som rör barn med funktionsnedsättning ska utgå från bestämmelserna i FN:s barnkonvention och gällande svensk lagstiftning. I Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

- Barnets bästa ska komma i första hand vid alla beslut som rör barn.
- Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör det. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till dess ålder och mognad.
- Ett barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv som möjliggör ett aktivt deltagande i samhället.
- Båda föräldrarna har gemensamt ansvar för barnets uppfostran och utveckling.

I LSS finns bestämmelser som svarar mot barnkonventionen. När en åtgärd rör ett barn ska enligt 6 a § LSS beaktas vad hänsynen till barnets bästa kräver. Bestämmelsen är avsedd att stärka barns ställning och innebär att när en åtgärd rör ett barn ska barnet få relevant information och ges möjlighet att framföra sina åsikter. Barnets åsikter ska

tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad (8 § LSS). För ungdom över 15 år kan vårdnadshavare inte ansöka om insatser mot ungdomens vilja.

I barnperspektivet ingår att uppmärksamma om ett barn har behov av insatser från andra delar av socialtjänsten, från andra verksamheter inom kommunen eller från andra huvudmän samt att samverka så att olika insatser samordnas på ett ändamålsenligt sätt

2.2 Föräldrar med funktionsnedsättning

Barnperspektivet ska beaktas när en person med funktionsnedsättning som har vårdnadsansvar för barn ansöker om insatser enligt LSS, t.ex. genom att begränsa antalet personer som ger omvårdnad, stöd och service i hemmet.

Om en förälder utöver behovet av insatser som avser funktionsnedsättningen behöver stöd i sin föräldraroll ansvarar Socialnämnden för att utreda hur behovet lämpligast kan tillgodoses.

2.3 Stöd till föräldrar, vårdnadshavare m.fl.

Ur ett barnperspektiv är det även viktigt att beakta föräldrars eller anhörigas behov av stöd och avlösning, bland annat för att få möjlighet till avkoppling och att kunna utträta sysslor utanför hemmet. Omvårdnaden av barn med funktionsnedsättning kan vara mer omfattande än vad som är att betrakta som ”normalt” föräldraansvar. Behovet av avlösning och avkoppling till följd av ett barns funktionsnedsättning kan variera över tid och se olika ut hos olika föräldrar. Behovet måste därför bedömas individuellt. Om föräldrarna har fler barn ska även deras behov vägas in i bedömningen.

2.4 Brister i omsorgen

För att tillgodose ett barns behov av skydd och stöd kan ibland andra omständigheter än barnets funktionsnedsättning aktualisera åtgärder från socialtjänsten. Frågor som rör brister i föräldrars omsorg om ett barn med funktionsnedsättning utreds inom Socialnämnden. En anmälan enligt 14 kap 1 § SoL ska aktualiseras i dessa fall.

3. Kvalitet

Av 6 § LSS framgår att verksamheten ska vara av god kvalitet och att kvaliteten systematiskt och fortlöpande ska utvecklas och säkras. Kravet på god kvalitet gäller både i offentlig och enskilt driven verksamhet och i såväl myndighetsutövning som i genomförande av insatser. Med kvalitet avses att verksamheten uppfyller de krav och mål som gäller enligt lagar och andra föreskrifter. Vård- och omsorgsnämnden har antagit ett ledningssystem för det systematiska kvalitetsarbetet utifrån Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd SOSFS 2011:9.

3.1 Klagomål och synpunkter

Klagomål och synpunkter kan lämnas både muntligt och skriftligt. Vid mottagande av klagomål ska den klagande få kontakt inom 24 timmar, för att få bekräftat att klagomålet har emottagits. Inom fem vardagar ska den klagande få information om vilka åtgärder som ska vidtas. Klagomålet utreds av ansvarig chef för den verksamhet som klagomålet gäller eller av sakkunnig för funktionshinderomsorg. Klagomål och synpunkter sammanställs och rapporteras årligen till vård- och omsorgsnämnden.

3.2 Rapporteringsskyldighet enligt lex Sarah

Lex Sarah kallas de bestämmelser i 24 b LSS och i 14 kap 3 § SoL som reglerar vissa skyldigheter för anställda inom socialtjänsten när det gäller missförhållanden och risker

för missförhållanden i verksamheten. Syftet med lex Sarah är att komma till rätta med brister och att missförhållande ska rättas till samt förhindra att de uppkommer igen.

4. Samverkan

Till Vård-och omsorgsnämndens uppgifter hör bland annat att medverka i samhällsplaneringen och i samarbete med andra samhällsorgan, organisationer, föreningar och enskilda främja goda miljöer i kommunen samt att informera om socialtjänsten i kommunen (3 kap. 1 § SoL).

Samverkan sker på flera nivåer, generellt övergripande samt i enskilda ärenden. Samverkan sker externt med olika aktörer och internt med andra verksamheter inom Österåkers kommun.

Enligt 6 § LSS ska verksamhet enligt LSS bedrivas i samarbete med andra berörda samhällsorgan och myndigheter. Syftet med samverkan kring personer med en funktionsnedsättning är att den enskilde ska få insatser som är samordnade. Ingen ska riskera att hamna mellan huvudmännens olika ansvarsområden och därför bli utan behövlig hjälp. SIP, samordnad individuell plan ska användas för samordning av insatser från kommun och landsting.

15 § 7 LSS betonar särskilt samverkan särskilt med organisationer som företräder människor med omfattande funktionshinder.

5. Stöd och avlösning

Enligt 5 kap 10 § SoL ska nämnden erbjuda stöd för att underlätta för de personer som stödjer en närstående som har funktionsnedsättning. Syftet är framförallt att minska anhörigas fysiska och psykiska belastning. Genom stödet ska anhöriga få en förbättrad livssituation så att risken för ohälsa minskas. Anhörigas behov av stöd eller avlösning ska uppmärksammas på ett tidigt stadium i ärenden som rör barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning. Det är viktigt att stödet anpassas till målgruppen och anhörigas individuella behov.

19 § LSS finns insatser som syftar till att underlätta för personer som tillhör lagens personkrets och deras anhöriga, t.ex. avlösarservice, korttidsvistelse och korttidstillsyn för ungdomar över 12 år, men också ledsagarservice och daglig verksamhet kan indirekt ge stöd och avlösning. Observera att det är endast den enskildes som kan begära insatser.

Anhörigstöd finns för den som bor i Österåkers kommun och som stödjer en närstående. Anhörigstöd består av informerande och vägledande information, föreläsningar och inbjudan till mötesplatser där den anhörige får träffa och samtala med andra anhöriga. Information om anhörigstödet verksamhet finns på kommunens webbplats.

6. Brottsoffer

Enligt 5 kap 11 § SoL ska socialnämnden verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. Nämnden ska särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation och att även barn som bevittnat våld eller andra övergrepp mot närstående vuxna är brottsoffer och kan vara i behov av stöd och hjälp. Personer med funktionsnedsättning kan till följd av funktionsnedsättningen vara särskilt utsatta när det gäller våld, främst på grund av bristande förmåga att värja sig, men också på grund av beroendeförhållanden och svårigheter att söka skydd, brist på tillgänglig information om vilka insatser som finns, vart man vänder sig, svårigheter att kommunicera etc.

När barn berörs ska familjeenheten alltid kontaktas för utredning och beslut om åtgärder. En anmälan enligt 14 kap 1 § SoL ska aktualiseras i dessa fall.

7. Personkretsbedömning

*Personkrets 1 och 2 grundar sig på diagnos.
För personkrets 3 är stödbehovets omfattning avgörande.*

7.1 Personkrets 1§1

Utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd.

Utvecklingsstörning, intellektuell funktionsnedsättning, innebär

- brister i intellektuella och adaptiva funktioner.
- att bristerna visar sig under utvecklingsperioden, i regel före 16 års ålder.
- Svårighetsgraden kan vara lindrig, medelsvår, svår, mycket svår.

Autism innebär

- varaktiga brister i förmågan till social kommunikation och social interaktion
- begränsade, repetitiva mönster i beteende, intressen eller aktiviteter

Autism innefattar autistiskt syndrom, Aspergers syndrom, genomgripande störning i utvecklingen UNS.

Autismliknande tillstånd innebär att det finns störningar inom autismspektrum, men symtomen är lindrigare, färre och uppträder senare under uppväxten.

Diagnosintyg, med diagnoskod, som styrker utvecklingsstörning, autism, autismspektrumstörning eller autismliknande tillstånd från leg. läkare och eller leg. psykolog, krävs för att fastställa personkrets 1§1.

7.2 Personkrets 1§2,

Betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter en hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom.

- Med vuxen ålder avses tid efter utvecklingsåren, d.v.s. från 16 år.
- Betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder innebär en intellektuell funktionsnedsättning som är omfattande, varaktig och inte av övergående natur.
- Hjärnskadan ska ha orsakats av yttre våld, t.ex. trafikskada, misshandel.
- Kroppslig sjukdom kan vara t.ex. stroke, tumörer. Personer med tidig alzheimerdemenskan i vissa fall omfattas.

Läkarintyg som styrker hjärnskadan och psykologutredning som styrker den begåvningsmässiga funktionsnedsättningen krävs.

7.3 Personkrets 1§3,

Andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Funktionshindret ska vara:

- stort, varaktigt och inte orsakat av normalt åldrande
- förorsaka betydande svårigheter i den dagliga livsföringen
- föranleda ett omfattande behov av stöd och service

Samtliga rekvisit ska vara uppfyllda för att personen ska omfattas av personkrets 1§3.

Stort funktionshinder avser att funktionshindret ska ha en sådan karaktär eller omfattning att det starkt påverkar flera livsområden samtidigt.

Varaktig funktionsnedsättning betyder att det inte ska vara av övergående eller tillfällig natur. Tidsgränsen för om funktionsnedsättningen ska betraktas som varaktigt får bedömas i varje enskilt fall. Generellt anses varaktighet föreligga om funktionsnedsättningen består i minst två år.

I de fall varaktigheten är svårbedömd utgår biståndshandläggaren från situationen vid utredningstillfället och kan överväga att tidsbegränsa beslutet för att kunna göra en förnyad bedömning.

Funktionsnedsättningen ska inte vara orsakat av normalt åldrande.

Med betydande svårigheter i den dagliga livsföringen avses att den enskilde inte på egen hand kan klara vardagsrutiner som t.ex. hygien, toalettbestyr, påklädning, mathållning, förflyttning inomhus och utomhus, sysselsättning eller att utföra nödvändig träning eller behandling. Det kan också innebära att en person inte kan förstå och klara sin ekonomi. Andra svårigheter kan vara att kommunicera med andra.

Med omfattande behov av stöd eller service avses både kvantitativa och kvalitativa aspekter. Den enskilde ska i allmänhet ha ett återkommande behov av särskilt stöd för att klara funktioner som andra kan klara på egen hand. Vid bedömning om en person med funktionsnedsättning behöver en viss insats i den dagliga livsföringen behöver biståndshandläggaren jämföra med den livsföring som kan anses normal för personer i samma ålder. Med återkommande avses att stödbehovet vanligen föreligger dagligen och i olika situationer och miljöer.” (Regeringens proposition 1992/93:159 Stöd och service till vissa funktionshindrade)

Läkarintyg som styrker funktionsnedsättningens och dess omfattning och varaktighet krävs.

Intyg från annan specialist, t.ex. arbetsterapeut för beskrivning av ADL-status, kan begäras in.

7.4 Personkretsbedömning av barn

Bedömning av personkretstillhörighet för barn ska huvudsakligen göras utifrån samma kriterier som för vuxna. Det är funktionsnedsättningens konsekvenser och varaktighet som ska bedömas. Hos små barn med funktionsnedsättning får biståndshandläggaren även göra en bedömning av om barnet med stigande ålder kan antas komma att få onormalt stora svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd och service.

7.5 Föräldraansvar

Det stöd och den omvårdnad en förälder ger till ett barn utan funktionsnedsättning utgör norm för vad som är normalt. Det hjälpbehov och de insatser som går utöver vad som är normalt för ett barn i samma ålder utgör grunden för att bedöma behovet av insatser.

8. Utredning och handläggning

8.1 Rätten till insats

7 § LSS ”Den enskilde ska genom insatserna tillförsäkras goda levnadsvillkor. Insatserna ska vara varaktiga och samordnade. De ska anpassas till mottagarens individuella behov samt utformas så att de är lätt tillgängliga för de personer som behöver dem och stärker deras förmåga att leva självständigt liv” (Lag 1993:387 om stöd och service till vissa funktionshindrade)

Personer som omfattas av LSS personkrets har inte automatiskt rätt till insatserna i LSS. Först måste det konstateras att den enskilde är i behov av insatsen och att behovet inte tillgodoses på annat sätt. Detta kallas ibland för ”§ 7 – prövning” och är ett nödvändigt led i handläggningen. Vid bedömning av om den enskilde är i behov av insats ska jämförelse göras med den livsföring som anses normal för personer i samma ålder. Vidare räcker det inte med att behovet *kan tillgodoses* på annat vis. Behovet ska faktiskt vara tillgodosett på angivet sätt. Häri ligger en av de mer betydande skillnaderna mellan LSS och SoL.

Sammanfattningsvis

De personer som omfattas av personkretsen har rätt till insatser enligt 9 § under förutsättning att:

- *personen vill ha insatsen (Har personen ansökt?)*
- *personen behöver sådan insats*
- *behovet inte tillgodoses på annat sätt*

8.2 KommunikERING och rätt till företrädare inför nämnden

Enligt 17 § FL får nämnden inte fatta beslut utan att den enskilde har underrättats om uppgifter som tillförts ärendet av någon annan och fått möjligheter att yttra sig. Undantag är om beslutet inte går den enskilde emot, om uppgiften saknar betydelse för beslutet eller om det är uppenbart obehövt att kommunicera.

Enligt 8 a § LSS har den enskilde rätten att *begära företrädare* för att muntligen vid besök lämna uppgifter inför nämnden, om det inte finns särskilda skäl mot det. Den enskilde har rätt att lämna uppgifterna till den som på nämndens vägnar ska fatta beslut i ärendet.

8.3 LSS och förhållandet till andra lagar

LSS innebär ingen inskränkning i de rättigheter som den enskilde kan ha enligt någon annan lag.

I valet av vilken lag som ska tillämpas måste den enskildes egen vilja vara avgörande. Eftersom LSS är mer förmånlig för personkretsen, är det LSS som i första hand ska tillämpas då det uppstår konkurrensförhållande till andra lagar.

SoL ska tillförsäkra den enskilde *skälig levnadsnivå*. LSS *goda levnadsvillkor*.

8.4 Ansökan

Insatser enligt LSS kan endast ges den enskilde om han själv eller hans legale företrädare begär det. Alla insatser enligt LSS bygger på frivillighet. Om den enskilde är under 15 år eller saknar förmåga att på egen hand ta ställning i frågan kan vårdnadshavare, god man, förmyndare eller förvaltare begära insatser för honom. Endast dessa är att betrakta som legala företrädare och inte t. ex personer som är personal eller föräldrar till vuxna barn (8 § LSS). Ansökan kan göras muntligt eller skriftligt. Österåkers kommun har blankett för ansökan om insatser enligt LSS.

8.5 Handläggning av LSS ärenden

Som komplement till denna vägledning, används

- Riktlinjer för biståndsbedömning av bistånd enligt Socialtjänstlagen, Österåkers kommun.
- ” *Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten* ” Socialstyrelsens handbok, som beskriver gällande dokumentations och handläggningsrutiner.
- *Bostad med särskild service för vuxna enligt LSS* Socialstyrelsen 2007

Utredningen ska inledas utan dröjsmål, genomföras skyndsamt och leda till beslut i rimlig tid. Vad som avses med rimlig tid kan inte anges exakt utan måste bli föremål för en bedömning i det enskilda fallet.

8.6 Sekretess

26 kap 1 § Offentlighets- och sekretess lagen säger att sekretess gäller inom socialtjänsten för uppgift om enskilds personliga förhållanden om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller honom närstående lider men.

29 § LSS reglerar tystnadsplikt inom enskilt driven LSS-verksamhet.

8.7 Vårdnadshavare

Vårdnadshavare till barn med funktionsnedsättning har, liksom andra vårdnadshavare, ansvar enligt föräldrabalken, för barnets personliga förhållande och ska se till att barnets behov blir tillgodosedda. Det framkommer av föräldrabalken 6 kap 2 § att vårdnadshavaren ska svara för att barnet får den tillsyn som behövs med hänsyn till barnets ålder, utveckling och övriga omständigheter. Föräldraansvaret gäller tills barnet fyllt 18 år, och kan anses fortgå till och med avslutad gymnasieskola.

8.8 Anmälan om missförhållanden

Av 24a§LSS framgår det att de som fullgör uppgifter enligt LSS ska vaka över att enskilda som får insatser enligt denna lag får gott stöd, god service och lever under trygga förhållanden. Av samma bestämmelse följer att den som fullgör uppgifter enligt LSS och uppmärksammar eller får kännedom om ett allvarligt missförhållande som rör enskild som får insatser enligt denna lag genast ska rapportera detta till den eller de nämnder som avses i 22§LSS respektive till den som är ansvarig för en yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet.

8.9 Överklagan

Den enskilde och/eller dennes legale företrädare ska informeras om sin möjlighet att överklaga beslut genom Förvaltningslagen. Beslut får endast överklagas av den enskilde eller dennes legale företrädare.

Ett beslut överklagas skriftligt inom tre veckor från att enskild delgivits beslutet. I skrivelsen anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. LSS-handläggare har skyldighet att hjälpa den enskilde med överklagandet. Den enskilde vänder sig till den LSS-handläggare som fattat beslutet för att få hjälp. Det är den enskilde själv eller dennes legale företrädare som står för innehållet och som undertecknar överklagandet.

8.10 Verkställighet av beslut

Utföraren ska verkställa uppdraget skyndsamt. Utföraren ska vid behov hålla LSS-handläggaren informerad om rekrytering och planering, särskilt om rekryteringsläget är komplicerat. Vid verkställandet förutsätts utföraren skaffa sig tillräcklig information om den enskildes behov och önskemål t ex genom att göra hembesök eller ordna möte med den enskilde eller dennes familj.

Om utföraren inte kan utföra uppdraget under en period om längre än en månad, ska återkoppling ske till LSS-handläggaren. Detta gäller även om den enskilde upprepade gånger tackar nej till att insatserna utförs eller inte medverkar till att de kan verkställas.

8.11 Genomförandeplan

I Socialstyrelsens föreskrift finns bestämmelser om vad som ska framgå av dokumentationen i samband med genomförande av en insats (SOSFS 2014:5 Dokumentation vid handläggning av ärenden och genomförande av insatser enligt SoL, LVU, LVM och LSS).

En genomförandeplan upprättas gemensamt med den enskilde och/eller dennes legale företrädare senast 30 dagar efter att ett beslut är verkställt och ska sedan revideras minst en gång per år eller vid behov. I genomförande planen beskrivs hur den/de beviljade insatserna ska genomföras. Genomförandeplanen ska undertecknas av den enskilde eller dennes legale företrädare samt utförare. Genomförandeplanen ska lämnas till LSS-handläggaren på begäran.

8.12 Uppföljning av beslut

Uppföljning av beslut ska göras en gång per år. Behov av tätare uppföljning kan dock förekomma.

Efter att beslut om bostad med särskild service eller daglig verksamhet verkställts genomförs en uppföljning inom 3 månader från datum för verkställighet av LSS handläggare. Om enskild avsäger sig insats görs detta muntligt/skriftligt till LSS handläggare.

8.13 Dokumentation

Enligt 21 § LSS ska handläggning av ärenden som rör enskilda och genomförande av beslut om insatser dokumenteras. Dokumentationen ska visa beslut och åtgärder som vidtas i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse. Dokumentationen ska utformas med respekt för den enskildes integritet och beskrivningen av den enskildes förhållanden ska präglas av saklighet och objektivitet. Den enskilde har rätt att ta del av journalanteckningar som förs och om andra dokument som rör honom eller henne. Om den enskilde anser att någon uppgift i dokumentationen är oriktig ska detta antecknas. Handlingar som rör enskildas personliga förhållanden ska förvaras så att obehöriga inte får tillgång till dem.

9. Insatserna enligt LSS

Personer som omfattas av LSS har enligt 7 § LSS rätt till de insatser som framgår av 9 § 1-9 LSS om de behöver sådant stöd och service i sin livsföring och om deras behov inte tillgodoses på annat sätt.

Insatserna enligt 9 § LSS är

- 9§1 rådgivning och annat personligt stöd som ställer krav på särskild kunskap om problem och livsbetingelser för människor med stora och varaktiga funktionshinder
- 9§2 biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäligen kostnader för sådan assistans, till den del behovet av stöd inte täcks av beviljade assistanstimmar enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken
- 9§3 ledsagarservice
- 9§4 biträde av kontaktperson
- 9§5 avlösarservice i hemmet
- 9§6 korttidsvistelse utanför det egna hemmet
- 9§7 korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov
- 9§8 boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet
- 9§9 bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna
- 9§10 daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig . Gäller dock inte personkrets 1§ 3 LSS.

9.1 Omvårdnad

Omvårdnad ingår i insatserna

- personlig assistans
- avlösarservice i hemmet
- korttidsvistelse
- korttidstillsyn
- boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet
- bostad med särskild service för vuxna
- daglig verksamhet

Med omvårdnad avses praktiska åtgärder för att stödja och hjälpa till med dagliga personliga behov som den enskilde har svårt att klara själv. Hit hör t.ex. hjälp med att äta,

att sköta sin hygien, att gå och förflytta sig, att kommunicera med andra. Omvårdnaden ska ges utifrån den enskildes behov. I ansvaret för omvårdnaden ingår också att hjälpa den enskilde så att han eller hon kan få den hälso- och sjukvård, tandvård samt de hjälpmedel han eller hon behöver. Individuella, psykiska och fysiska behov ska kunna tillgodoses genom omvårdnaden.

9.2 Fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter ingår i insatserna

- boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet
- bostad med särskild service för vuxna
- Syftet är att ge personer med omfattande funktionsnedsättning möjlighet att utifrån egna önskemål kunna ta del av det allmänna fritids- och kulturutbudet utifrån individuella förutsättningar, både som åskådare och som aktiva utövare.

9.3

▪ Råd och personligt stöd (9§1LSS)

För rådgivning och personligt stöd svarar Stockholms läns landsting Habilitering och Hälsa. Här finns bland annat kurator, psykolog, sjukgymnast, förskolekonsulent, logoped och arbetsterapeut. Det finns olika team med specialkompetens för barn, ungdomar och vuxna.

▪ Personlig assistans (9§2 LSS)

Med personlig assistans avses personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer, till den som på grund av stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med sin personliga hygien, måltider, att klä av och på sig, att kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade (grundläggande behov). Dessa kriterier ligger till grund för bedömning av personlig assistans. Den som har rätt till personlig assistans för sina grundläggande behov har rätt till att få hela hjälpbehovet tillgodosett genom denna insats.

I begreppet personlig assistans ligger att det ska vara fråga om ett personligt stöd som ger den funktionsnedsatte ökade möjligheter till ett självständigt liv. Det ska alltså vara fråga om hjälp och stöd som knyts till den enskilde och finns tillgängligt för honom eller henne i olika verksamheter och under olika tider på dygnet.

Österåkers kommun, tillämpar samma kriterier som Försäkringskassan vid utredning av personlig assistans.

Personlig assistans till vuxen

För att utreda rätten till personlig assistans för vuxen ska hänsyn tas till följande;

- Ålder. Insatsen avser personer under 65 år. Personer över 65 år som redan är beviljade personlig assistans har kvar rätten till insatsen även efter 65 år, men kan inte ansöka om utökning av tid.

- Makars gemensamma ansvar. Med makars ansvar för varandra avses normalt det gemensamma ansvar för hem och hushåll som finns makar emellan enligt 1 kap 2 § Äktenskapsbalken. Regeringsrätten har fastställt att makar har ett gemensamt ansvar för hushållet. (Regeringsrättsdom 11598- 1995 och Regeringsrättsdom 11599- 1995). Makar har inget omvårdnadsansvar för varandra.
- Föräldrar med funktionsnedsättning som ansöker om personlig assistans har principiellt inte rätt till assistans för omvårdnad om barnet. Under den allra första tiden under ett barns liv är det dock naturligt att assistenten även hjälper föräldern med den praktiska omvårdnaden av barnet som han eller hon inte kan ge själv. (Regeringens proposition 1992/93:159 Stöd och service till vissa funktionshindrade).
- Personlig assistans *i bostad med särskild service* samt i *daglig verksamhet* beviljas normalt sett inte.

Personlig assistans till barn och ungdom

För att utreda rätten till personlig assistans för barn ska hänsyn tas till följande;

- Föräldraansvaret.
Vårdnadshavare till barn med funktionsnedsättning har, liksom andra vårdnadshavare, ansvar enligt föräldrabalken för barnets personliga förhållanden och ska se till att barnets behov blir tillgodosedda.
Vårdnadshavaren ska också svara för att barnet får den tillsyn som behövs med hänsyn till barnets ålder, utveckling och övriga omständigheter.

Små barn, vare sig de har funktionsnedsättning eller inte, har stort behov av omvårdnad och tillsyn. Föräldraansvaret minskar ju äldre barnet blir. En 12-åring utan funktionsnedsättning klarar, rent praktiskt, sina grundläggande behov själv.

Regeringsrätten har i ett avgörande bedömt att behoven av hjälp med de grundläggande behoven i den mening som avses i 9a § LSS är av begränsad omfattning för ett barn utan funktionsnedsättning i tolv årsåldern. (Regeringsrätts dom 12061–1995).

- Personlig assistans i förskola samt skola beviljas normalt sett inte.

Anmälan till Försäkringskassan

Om de grundläggande behoven överstiger 20 timmar per vecka ska anmälan göras till Försäkringskassan. Kommunens handläggare bryter inte mot sekretesslagen även om den enskildes samtycke inte inhämtats (15 § 8 LSS, 10 kap 28 § OSL).

Sjukhusvistelse

Personlig assistans får inte användas under sjukhusvistelse utom om det finns särskilda skäl. Ett skäl kan vara att den funktionsnedsatte personens möjligheter att kommunicera kräver att en personlig assistent finns tillhands. De enskilde måste ansöka hos kommunen eller Försäkringskassan om att få använda sin assistans på sjukhus.

Tillfällig utökning av personlig assistans

Tillfällig utökning kan medges vid en tillfällig förändring i personens tillvaro under en kortare tid som gör att det behövs mer personlig assistans eller fler personer för att tillgodose behovet. Det kan till exempel vara en semesterresa eller rehabiliteringsresa. Ansökan görs hos LSS- handläggare oavsett om personen är beviljad personlig assistans enligt LSS eller SFB.

När en person beviljats personlig assistans skickar LSS handläggaren en beställning till vald utförare. Utföraren kontaktar den enskilde för att upprätta skriftliga avtal gällande insatsen genomförande.

Utförare

Utföraren kan vara kommunen, privat assistansanordnare eller att den enskilde själv är arbetsgivare. Om en person väljer privat assistansanordnare för de beviljade timmar där kommunen har betalningsansvar enligt LSS (ej SFB), betalas det ut enligt kommunens fastställda timbelopp. Avtal upprättas mellan kommunen och assistansanordnaren.

Kommunens ansvar vid sjukdom hos ordinarie personlig assistent.

Enligt 9§2 LSS har kommunen skyldighet att ge biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäligen kostnader för sådan assistans, till den del behovet av stöd inte täcks av beviljade assistanstimmar enligt SFB.

Kommunens skyldigheter är därmed även att svara för den *faktiska merkostnad* som uppstått vid ordinarie assistents sjukfrånvaro och då en vikarie måste utföra assistansen. Skyldigheten gäller i de fall den enskilde valt annan assistansanordnare än kommunen.

Det är den enskilde som avgör om han eller hon vill att kommunen går in med en vikarie eller om kommunen ska betala ut ekonomiskt stöd till skäligen kostnader för personlig assistans till brukaren eller dennes assistansanordnare för att de själva ordnat med vikarie.

Ansökan om insatsen görs av den enskilde hos kommunen. Om assistansanordnaren hjälper den enskilde att ansöka, skall fullmakt uppvisas.

Ansökan ska göras vid varje tillfälle som den ordinarie assistenten är sjuk. Den enskilde kan välja att ansöka om insatsen vid regelbundna intervall, ex månadsvis alternativt halvårsvis.

Beslut fattas enligt 9§2 LSS av avgiftshandläggare.

Något avtal mellan kommunen och assistansanordnaren behöver inte upprättas.

(Sveriges Kommuner och Landsting, cirkulär 2006:39; Kommunens ansvar vid sjukdom hos ordinarie personlig assistent).

Hälso-och sjukvård /Egenvård

- Hälso-och sjukvårdsinsatser är landstingets ansvar och ingår inte i personlig assistans.
- Om personliga assistenter ska utföra hälso-och sjukvårdsinsatser, skall insatserna delegeras av legitimerad personal och bekostas av landstinget.
- Egenvård är en hälso-och sjukvårdsinsats som legitimerad hälso-och sjukvårdspersonal bedömt att en patient själv kan utföra. Egenvård är därmed *inte* hälso-och sjukvård enligt HSL, hälso-och sjukvårdslagen.
- Personliga assistenter kan hjälpa individen med egenvård om den ryms inom beviljad tid.
- Om det behövs ytterligare tid måste individen ansöka om utökad assistans.

▪ **Ledsagarservice (9§3 LSS)**

”Ledsagarservice syftar till att bryta den isolering som ofta blir följd av en omfattande funktionsnedsättning. Insatsen bör ha karaktären av personlig service och anpassas efter de individuella behoven. Ledsagarservice lämnas som ett led i syfte att underlätta för den enskilde att ta kontakt med andra. Avsikten är att den enskilde ska få hjälp med att komma ut bland andra människor exempelvis ledsagning till och ifrån samt under besök hos vänner eller vid deltagande i kulturlivet.

Denna insats beviljas normalt inte enskild som bor på bostad med särskild service, under korttidsvistelse eller till och från förskola eller skola. För att bevilja ledsagning till barn och ungdom ska hänsyn tas till barnets ålder.

Beslutet anges i timmar per 4 veckors period.

Ledsagarservice utförs av kommunens egen regi. Insatsen beviljas främst att utföras i närområdet, det vill säga inom Stockholms län.

Kommunens utförare tar en första kontakt med den enskilde för att diskutera genomförandet av insatsen. Utföraren gör en rekrytering av ledsagare. Vid förslag om ledsagare tas en ny kontakt med den enskilde och en tid bokas för en första träff. Den enskilde kan även ha egna förslag på ledsagare. Den enskilde står för egna kostnader i samband med resor och aktiviteter.

▪ **Kontaktperson (9§4 LSS)**

En kontaktperson är en medmänniska som fungerar som en vän och kan ge råd i situationer som inte är av komplicerad natur. Kontaktperson är ett icke professionellt stöd och det finns inget krav på formell yrkeskompetens. En viktig uppgift för kontaktpersonen är att bryta den funktionsnedsattes isolering och underlätta ett självständigt liv i samhället.

Beställning skickas till kommunens utförare, som svarar för rekrytering av kontaktperson och planerar insatsen tillsammans med den enskilde.

Ett avtal tecknas mellan utförare och kontaktperson, i avtalet förtydligas uppdraget samt arvode och omkostnadsersättning utifrån SKL:s riktlinjer. Den enskilde står för egna kostnader i samband med resor och aktiviteter.

Kontaktperson beviljas normalt sett inte i bostad med särskild service.

- **Avlösarservice i hemmet (9§5 LSS)**

Den enskilde kan ansöka om avlösarservice i hemmet. En person kommer hem till familjen och ger omvårdnad till den funktionsnedsatte.

Avlösarservice enligt 9 § 5 LSS innebär att en person tillfälligt övertar omvårdnaden om den enskilde från anhöriga eller andra närstående. Utgångspunkt för insatsen är den enskildes hem. Avlösarservice ska kunna ges både som en regelbunden insats och vid oförutsedda situationer. Det är ofta av stor vikt att kunna få avlösarservice med kort varsel. Genom insatsen ska anhöriga och närstående få avkoppling och kunna utträta sysslor utanför hemmet. Avlösarservice i hemmet kan ges regelbundet eller som insats vid akuta uppkomna behov.

Beslutet anges i antal timmar per 4-veckors period. Om den enskilde har ett eget förslag på vem som ska utföra uppdraget beaktas det av kommunens utförare.

- **Korttidsvistelse utanför det egna hemmet (9§6 LSS)**

Korttidsvistelse utanför det egna hemmet är till för att den funktionsnedsatte ska få miljöombyte och rekreation samt ge anhöriga möjligheter att få avlastning. Korttidsvistelse kan ges på korttidshem, hos en korttidsfamilj eller i form av lägerverksamhet.

Korttidsvistelse kan beviljas som regelbunden insats eller som insats vid akuta uppkomna behov.

Avgift för måltider utgår enligt kommunens gällande schablon.

Den enskilde står för egna kostnader i samband med resor och aktiviteter.

Beslutet anges i antal dygn per 4-veckors period.

LSS handläggare lägger förslag till beslut om beslut avser köp av utom kommunal plats till Vård-och omsorgsnämnden.

- **Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år (9§7 LSS)**

Korttidstillsyn kan beviljas barn och ungdom över 12 år och före och efter skolans slut samt lov. Syftet med tillsynen är att föräldrarna ska kunna förvärvsarbeta eller studera.

Ansökan om eventuella turbundna resor görs till Väg-och trafikenheten.

- **Bostad med särskild service för barn och ungdomar (9§8 LSS)**

Bostad med särskild service för barn och ungdomar innebär en bostad för barn/ ungdom som har omfattande omvårdnadsbehov dygnet runt eller behov av ett specifikt stöd i boendet som inte tillgodoses på annat sätt. I bostad med särskild service ingår omvårdnad, fritid och kultur som en del av insatsen. Bostad med särskild service för barn och ungdomar kan även beviljas utifrån barnets eller ungdomens skolsituation.

En ungdom som beviljas en gymnasieskola utanför Stockholms län kan ansöka om bostad med särskild service för barn och ungdomar. I samband med beviljande om aktivitetsersättning från Försäkringskassan (från att ungdomen fyller 19 år) tar kommunen ut en skälig kostnad för logi enligt 19 § LSS.

Vårdnadshavare ska annars betala motsvarande ett underhållsbidrag till kommunen. Finns två vårdnadshavare, ska de betala var sitt underhållsbidrag.

LSS- handläggare lägger förslag till beslut till Vård-och omsorgsnämnden om beslut avser plats hos privat utförare. Vid köp av plats upprättas enskilda avtal mellan kommunen och utföraren.

▪ **Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskild anpassad bostad för vuxna (9§9 LSS)**

Bostaden kan vara

- Gruppboende
- Serviceboende
- Annan särskilt anpassad bostad

Gruppboende är avsett för personer som har ett så omfattande tillsyns-och omvårdnadsbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal behövs. Gruppboendet består av ett litet antal fullvärdiga lägenheter grupperade kring gemensamma utrymmen, och där service och omvårdnad kan ges alla tider på dygnet. Syftet med gruppboendet är att vuxna personer med funktionsnedsättning som inte klarar eget boende eller boende i serviceboende ändå ska ha möjlighet att lämna föräldrahemmet och skapa sig ett eget hem.

Serviceboende består av ett antal fullvärdiga lägenheter som har tillgång till gemensam service och personal. Stöd och service ska kunna ges dygnet runt. Det ska finnas utrymmen för gemensam samvaro och sociala aktiviteter. För att beviljas serviceboende ska den enskilde ha behov av kontinuerligt personaltöd. Serviceboende är en mellanform mellan ett helt självständigt boende i egen lägenhet och lägenhet i gruppboende.

I gruppboende och serviceboende ingår omvårdnad, fritid och kultur som en del av insatsen.

Annat särskilt anpassad bostad är en bostad med viss grundanpassning till funktionsnedsatta personers behov, men utan personalbemanning. Behövligt stöd och service kan ges inom ramen för de insatser som finns att tillgå enligt LSS- text personlig assistans, ledsagarservice.

För alla tre boendeformerna gäller att de ska vara förmedlade av kommunen. Ordinärt boende i form av egen hyres-eller bostadsrätt, villa kan inte utgöra bostad med särskild service enligt LSS.

Bostad i ordinärt boende som anpassats enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag räknas inte som *Bostad med särskild service enligt LSS*.

Om den enskilde har önskemål om namngivet boende ska detta framgå i LSS-handläggarens utredning. LSS handläggare lägger förslag till beslut om beslut avser

köp av extern plats. Köp av extern plats enligt 9:9 LSS beslutas av VON. Vid köp av plats upprättas enskilda avtal mellan kommunen och utföraren.

Utföraren tar en första kontakt med den enskilde för att diskutera utformningen av insatsen. Det görs ett besök på erbjudet boende och efter det får den enskilde och dennes företrädare en betänketid, eventuellt ytterligare besök på gruppboenden erbjuds. När den enskilde tackat ja till erbjudet boende planeras datum för inflyttning, en kontaktperson utses samt att en genomförandeplan upprättas.

▪ **Daglig verksamhet (9§10LSS)**

Daglig verksamhet tillförsäkras endast dem som omfattas av personkretsen 1 § 1 och 1 § 2. Förutsättningen är att personen är i yrkesverksam ålder, saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig. Med yrkesverksam ålder menas att personen är under 65 år.

Verksamheten ska vara meningsfull och erbjuda personer med funktionsnedsättning stimulans, utveckling och gemenskap. Verksamheten kan också vara inriktad på att leda till anställning i någon form.

Hänsyn ska tas till den enskildes önskemål om inriktning på verksamheten. LSS-handläggare lägger förslag till beslut om beslut avser köp av utomkommunal plats. Köp av extern plats enligt 9:10 LSS beslutas Vård- och omsorgsnämnden.

Om den enskilde har önskemål om specifik arbetsplats erbjuds detta i mån av plats.

Habiliteringsersättning

Habiliteringsersättning betalas ut till den enskilde som deltar i daglig verksamhet. Ersättningen ska betalas ut en gång per månad. Vård- och omsorgsnämnden fattar beslut om ersättningens storlek i daglig verksamhet som drivs av Österåkers kommun. För externa platser kan ersättningen variera något. Ersättningens storlek ska i dessa fall anges i individavtalet.

Ansökan om eventuella turbundna resor görs till Väg- och trafikenheten.

10. Övriga frågor

10.1 Förhandsbesked enligt 16 § LSS

Ansökan om förhandsbesked enligt 16 § LSS kan göras av en person som önskar flytta till en annan kommun. Förhandsbeskedet ger svar på om en person har rätt till sökt LSS-insats då personen flyttat till kommunen. En ansökan om förhandsbesked ska behandlas enligt samma villkor som om den enskilde redan var bosatt i kommunen. Skälen till varför den enskilde vill flytta saknar betydelse.

Vid ansökan om förhandsbesked ska en utredning genomföras där det framgår vilken insats ansökan om förhandsbesked avser, om den enskilde omfattas av personkretsen och om han eller hon har behov av insatsen för att uppnå goda levnadsvillkor.

Förhandsbeskedet gäller under sex månader räknat från den dag då de insatser som förhandsbeskedet omfattar blir tillgängliga för den enskilde. Skyldigheten att tillhandahålla insatsen inträder först när den enskilde flyttat till kommunen.

10.2 Kommunens uppgifter enligt 15 § LSS

I 15 § LSS redogörs för uppgifter som kommunen ansvarar för utöver insatserna i 9 §. Dessa är att

- fortlöpande följa upp vilka som omfattas av lagen och vilka deras behov av stöd och service är,
- verka för att personer som anges i 1 § får sina behov tillgodosedda,
- informera om mål och medel för verksamheten enligt denna lag,
- medverka till att personer som anges i 1 § får tillgång till arbete eller studier,
- verka för att det allmänna fritids- och kulturutbudet blir tillgängligt för personer som anges i 1 §,
- anmäla till överförmyndaren dels när en person som omfattas av 1 § kan antas behöva förmyndare, förvaltare eller god man, dels när ett förmynderskap, förvaltarskap eller godmanskap bör kunna upphöra,
- samverka med organisationer som företräder människor med omfattande funktionshinder,
- anmäla till Försäkringskassan när någon som har ansökt om biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till sådan assistans enligt 9 § 2 kan antas ha rätt till assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken,
- underrätta Försäkringskassan när någon som får assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken beviljas boende med särskild service, daglig verksamhet, barnomsorg eller någon annan insats som kan påverka behovet av personlig assistans,

10.3 Individuell Plan 10§ LSS

I samband med att en LSS-insats beviljas ska den enskilde erbjudas att en individuell plan enligt 10 § LSS med beslutade och planerade åtgärder upprättas i samråd med honom eller henne. Den enskilde som beviljats en insats ska när som helst kunna begära att en plan upprättas. I planen ska redovisas vilka åtgärder som vidtas av andra än kommunen eller landstinget. Planen ska omprövas fortlöpande och minst en gång om året. Syftet är att ge den enskilde inflytande över de insatser som planeras och en överblick över när olika insatser ska komma ifråga.

SIP Samordnad individuell plan enligt 2 kap 7 § SoL och 3 f § HSL

En individuell plan enligt LSS 10 § kan utformas så att den uppfyller kraven för SIP. Den ska då innehålla uppgifter om

- Vilka insatser som behövs
- Vilka insatser respektive huvudman ansvarar för
- Vilka åtgärder som ska vidtas av annan än kommunen och landstinget
- Vem av huvudmännen som har det övergripande ansvaret för planen.

10.4 Vistelsebegreppet/Huvudregel och undantag för LSS

Huvudregeln i LSS är att stöd-och serviceinsatser enligt LSS ska tillgodoses i och av den kommun där en person är bosatt.

En person är bosatt där han/hon har sin huvudsakliga dygnsvila. En person ska vara folkbokförd där han/hon är bosatt.

Undantag

- Vid akuta situationer under vistelse i annan kommun gäller vistelsekommunens ansvar gentemot den enskilde.
- Om en person flyttar till boende med särskild service enl. LSS 9§8 eller 9 § 9 i en annan kommun efter beslut av bosättningskommunen, har bosättningskommunen fortsatt ansvar för alla LSS-insatser, utom 9 § 1 Rådgivning och annat personligt stöd, även om personen blir folkbokförd i den andra kommunen.
Placeringskommunen behåller betalningsansvaret även för tillkommande LSS insatser.
Detta gäller även när ett barn placeras i familjehem enligt SoL i en annan kommun.

Underrättelseskyldighet

Den kommun som träffar avtal om en insats enligt 9 § 8 eller 9§ 9 med en enskild utförare i en annan kommun ska underrätta den kommun där den enskilde utförarens verksamhet är belägen om detta avtal.

Kommunens ansvar upphör när en person flyttar från kommunen.

10.5 Företrädare och ombud med fullmakt

LSS-handläggare ska enligt 15 § p. 6 LSS anmäla till överförmyndarnämnden om den finner att god man eller förvaltare bör förordnas för någon, eller att någon inte längre behöver en god man eller förvaltare.

God man

Om någon på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande behöver hjälp med att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person, ska Tingsrätten, om det behövs, besluta att anordna godmanskap för honom eller henne (11 kap. 4 § föräldrabalken).

Ett sådant beslut får inte meddelas utan samtycke av den för vilken godmanskap ska anordnas, om inte den enskildes tillstånd hindrar att hans eller hennes mening inhämtas. Läkarintyg eller annan likvärdig utredning om den enskildes hälsotillstånd krävs om den enskilde inte har lämnat sitt samtycke.

En person som har god man behåller sin rättshandlingsförmåga. Den gode mannen får endast företräda den enskilde inom ramen för sitt förordnande och om den gode mannen har den enskildes samtycke.

Förvaltare

Om godmanskap inte är tillräckligt, får Tingsrätten med stöd av 11 kap 7 § föräldrabalken förordna om förvaltare.

Förvaltaruppdraget ska anpassas till den enskildes behov i varje särskilt fall och får begränsas till att avse viss egendom eller angelägenhet eller egendom överstigande ett visst värde.

Den enskilde förlorar genom förvaltarskapet sin egen rättshandlingsförmåga. Förvaltaren fungerar som ställföreträdare för sin huvudman. Denne har ensam rådighet över huvudmannens egendom och kan företräda huvudmannen i alla angelägenheter som ingår i uppdraget.

Ombud med fullmakt

En enskild som för talan i ett ärende hos en myndighet kan anlita ombud. Ombudet företräder helt eller delvis sin uppdragsgivare, t.ex. vid kommunikering och närvaro vid sammanträden.

Omfattningen av uppdraget ska framgå av en fullmakt. Åtgärder som ombudet vidtar enligt fullmakt är bindande för uppdragsgivaren.

Fullmakten ska vara skriftlig och tydligt ange vad, vem, vilka och hur länge den gäller. Fullmakten behöver inte vara bevitnad.

En fullmakt kan alltid återkallas av den enskilde och gäller inte längre när den enskilde är avliden.

När en giltig fullmakt finns ska skriftväxling ske med ombudet.

Handläggaren kan kräva att den enskilde personligen deltar i utredningen när det behövs.

Källhänvisning

- Förvaltningslagen (1986:223) FL
- Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.
- Förordning (1993:1090) om stöd och service till vissa funktionshindrade
- Socialförsäkringsbalk (2010:110), SFB
- Socialtjänstlagen (2001:453), SoL
- Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), HSL
- Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL
- Föräldrabalk (1949:381), FB
- SOSFS 2002:9 Föreskrifter och allmänna råd om bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § p 9 LSS
- SOSFS 2005:27 Föreskrifter om samverkan vid in- och utskrivning av patienter i slutenvård
- SOSFS 2007:10 Samordning av insatser för habilitering och rehabilitering
- SOSFS 2011:5 Lex Sarah – föreskrifter och allmänna råd
- SOSFS 2011:9 Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete
- SOSFS 2011:32 Allmänna råd om personalens kompetens vid handläggning och uppföljning av ärenden som avser personer med funktionshinder.
- SOSFS 2014:2 Kunskaper hos personal som ger stöd, service eller omsorg enligt SoL eller LSS till personer med funktionsnedsättning
- SOSFS 2014:4 Föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer
- SOSFS 2014:5 och Dokumentation vid handläggning av ärenden och genomförande av insatser enligt SoL, LVU, LVM och LSS
- SOSFS 2014:6 Allmänna råd om handläggning av ärenden som gäller barn och unga.
Regeringens proposition 1992/93:159 Stöd och service till vissa funktionshindrade

- *Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten*, Socialstyrelsens handbok, artikelnr.2015-10
- *Bostad med särskild service för vuxna enligt LSS*. Socialstyrelsens rapport, artikel nr. 2007-101-6
- Vägledning 2003:6 Version 12, Försäkringskassan
- Behov av personlig assistans Ett instrument som stöd vid bedömning, Socialstyrelsen 2011-8-15
- FN:s konvention om barnets rättigheter 1989-11-20

12.

Riktlinjer frö avgiftshandläggning, revidering

Beslutsförslag:

1. Riktlinjer för avgiftshandläggning antas.
2. Riktlinjerna ersätter tidigare riktlinjer.

Tjänsteutlåtande

Biståndsenheten

Till Vård- och omsorgsnämnden

Datum 2016-11-29

Dnr VON 2016/0093

Riktlinjer för avgiftshandläggning, revidering

Sammanfattning

Avgifter för vård och omsorg regleras i 8 kap. SoL, socialtjänstlagen och avser insatser såsom hemtjänst, särskilt boende, dagverksamhet, korttidsboende och HVB. Det huvudsakliga syftet med riktlinjerna är att säkerställa en likvärdig beräkning av avgifter oavsett handläggare. I de nu gällande riktlinjerna för avgiftshandläggning, som antogs av Vård – och omsorgsnämnden 2015, behöver vissa justeringar göras.

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämndens beslut

1. Riktlinjer för avgiftshandläggning antas
2. Riktlinjerna ersätter tidigare riktlinjer.

Bakgrund

Socialförvaltningen har tagit fram förslag till reviderade riktlinjer. Ändringarna består i att

- kostnaden för bårtransport inte längre ska debiteras dödsboet enligt Vård- och omsorgsnämndens beslut 2016-10-25.
- avgift för matdistribution har tagits bort för att istället ingå i avgiften för hemtjänst med 15 min per gång, inom maxtaxan.

För övrigt består revideringen i att felaktigheter tagits bort och förtydliganden har gjorts.

Förvaltningens slutsatser

Socialförvaltningens bedömning är att de föreslagna riktlinjerna med redovisade ändringar är ändamålsenliga och i överensstämmelse med gällande lag samt beslut som fattats i Österåkers kommun.

Bilagor

Riktlinjer för avgiftshandläggning.

Anders Lindblad

T.f socialchef

Elina Forss

Avgiftshandläggare

Riktlinjer för avgiftshandläggning

Antagna av Vård- och omsorgsnämnden att tillämpas
från 2017-01-01

Innehållsförteckning

Riktlinjer för avgiftshandläggning.....	1
Biståndsbeslut – grunden för avgiftsbeslut	3
Avgiftsfria insatser	3
Avgiftsbelagda insatser	3
Avgiftsunderlag (Inkomst + Ev. bostadstillägg).....	4
Inkomstberäkning	4
Inkomstberäkning för makar	4
Inkomstberäkning för ensamstående.....	4
Inkomstberäkning för barnfamiljer.....	4
Inkomster som räknas med i avgiftsunderlaget.....	5
Inkomster som inte räknas med i avgiftsunderlaget.....	6
Förbehållsbelopp (Minimibelopp + Bostadskostnad).....	6
Minimibelopp	6
Makar som inte bor tillsammans	7
Barn och familj.....	7
Minskning av minimibeloppet - individuella avdrag.....	7
Höjning av minimibeloppet individuell bedömning	7
Jämkning av matavgifter	8
Utgifter som inte räknas med i minimibeloppet	8
Boendekostnad.....	8
Faktorer som minskar boendekostnaden.....	10
Tillfällig avvikelse	10
Avgiftsutrymme (Avgiftsunderlag – Förbehållsbelopp).....	10
Avgifter.....	11
Avgiftsbeslut	12
Överklagan.....	12

Biståndsbeslut – grunden för avgiftsbeslut

Den enskildes avgifter för vård och omsorg utgår från det biståndsbeslut som beviljats. Frågor om avgifter regleras i 8 kap. socialtjänstlagen (SoL).

Den enskilde debiteras i efterskott. Gällande hemtjänst debiteras kunden för utförd beviljad tid, upp till gällande maxtaxa eller den enskildes avgiftsutrymme (betalningsförmåga).

Avgiftsfria insatser

- Boendestöd
- Kontaktperson
- Daglig sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning
- Trygghetslarm
- Avlösning
- LSS-insatser

Avgiftsbelagda insatser

Följande insatser ingår i maxavgiften som är fastställd av Riksdagen och räknas om årligen. Avgifterna för insatserna nedan baseras i lagen på en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet.

- Omvårdnad på särskilt boende
- Omvårdnad på korttidsboende och HVB-korttidsboende
- Hemtjänst
- Ledsagning
- Dagverksamhet
- Måltider

Dessa insatser får inte tillsammans överstiga maxavgift eller kundens avgiftsutrymme.

Måltidsavgifter ingår ej i maxtaxan.

Avgiftsunderlag (Inkomst + Ev. bostadstillägg)

Inkomstberäkning

Inkomstuppgifter från Försäkringskassan/Pensionsmyndigheten hämtas månatligen samt årligen när den enskilde lämnat in inkomstförfrågan där medgivande till hämtning av uppgifter finns.

Kunden själv måste uppge privata- och tjänstepensioner.

Avgiftsbeslut skickas ut till nya kunder samt vid ändringar som påverkar avgiften. En omberäkning av avgifterna görs årligen i januari. Årligen skickas även avgiftsbeslut ut till alla kunder med nya avgifter för innevarande år.

Uppgifter om kapitalinkomst inhämtas från Skatteverket årligen. Senaste deklarationen används.

Skattetabell för den kommun där den enskilde är skriven ska användas.

När kommunen får in uppgifter om ändrade förhållande ska ett nytt avgiftsbeslut fattas enligt 8 kap. 9 § SoL.

Om den enskilde inte lämnar in en inkomstförfrågan debiteras kunden enligt gällande maxtaxa. Den enskilde är skyldig att själv informera om ändrade förhållanden under året som kan påverka avgiften.

Inkomst som den enskilde kan antas komma att få under de närmaste tolv månaderna fördelas med lika belopp per månad.

Förmögenhet tas inte med i beräkningen, enbart avkastning av kapital.

Inkomstberäkning för makar

Inkomstuppgift begärs alltid från båda makar oavsett om bara en av makarna har insats.

Makars inkomster läggs samman och delas i två lika stora delar innan beräkning av avgift sker.

Inkomstberäkning för ensamstående

I hushållsgemenskap som består av sambor, föräldrar och vuxna barn eller av vuxna syskon mm beräknas inkomst som för ensamstående.

Inkomstberäkning för barnfamiljer

Barns inkomst tas inte med i inkomstberäkningen.

Vid inkomstberäkningen för barn beräknas inkomster för vårdnadshavarna (även om de ej bor tillsammans) såsom för gifta.

Barnbidrag och flerbarnstillägg räknas inte som inkomst. Däremot ska förbehållsbeloppet minskas med barnbidraget och flerbarnstillägget.

Inkomster som räknas med i avgiftsunderlaget

- Pensioner
- Delpension
- Utlandspension (ej skattepliktig inkomst)
- Barntillägg
- Premiépension
- Omställningspension
- Efterlevandepension
- Änkepension
- Barnpension
- Efterlevandestöd till barn
- Sjukersättning
- Aktivitetsersättning
- SKP-pension
- Kåpan tjänstepension
- ITP/S-pension
- BOA-pension
- KPA-pension (från SPV)
- KPA-pension
- Livränta arbetsskada, skattepliktig
- Inkomst av lön
- Vårdbidrag
- Sjukpenning
- Arbetslöshetskassa
- Allmänna avdrag
- Aktiv i näringsverksamhet
- Passiv näringsverksamhet
- Överskott kapital
- Bostadstillägg BTP
- Särskilt bostadstillägg
- Bostadsbidrag BOB
- Traktamente och reseersättning (den del som beskattas)
- Studiemedel -- bidragsdelen
- Skattefria stipendier till del som överstiger 3 000 kronor
- Vuxenstudiestöd (barntillägg, timersättning)
- Vårdbidrag (ej omkostnadsdel)
- Föräldrapenning
- Underhållsbidrag

- Familjebidrag
- Hyresinkomster (för den sökandes privatbostad)
- Reavinst, räknas som inkomst för det år kontrolluppgift utfärdats, reavinsten (fördelas på 12 månader)

Inkomster som inte räknas med i avgiftsunderlaget

- Assistansersättning
- Ersättning som utbetalas från kapitalförsäkringar
- Försörjningsstöd
- Handikappersättning
- Introduktionsersättning för flyktingar
- Studiemedel (lånedelen)
- Vårdbidrag (omkostnadsersättning)
- Underskott av kapital
- Barnbidrag (förbehållet minskas med barnbidraget)
- Expansionsmedel
- Särskild pensionstillägg
- Barnpension, skattefri del
- Övr ej skattepliktiga pensioner
- Övr ej skattepliktiga inkomster
- Anhörigbidrag

Förbehållsbelopp (Minimibelopp + Bostadskostnad)

Minimibelopp

Enligt proposition 2000/01:149 angående avgifter inom äldre- och handikappomsorg ska minimibeloppet täcka normalkostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidningar, telefon, TV-avgift, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel. Vid höjning och sänkning av minimibelopp följs Konsumentverkets normer enligt rekommendation i propositionen.

Enligt Socialstyrelsens meddelandeblad ska minimibeloppet utgöra lägst en tolfedel av 1,3546 gånger prisbasbeloppet för ensamstående eller 1,1446 gånger prisbasbeloppet för var och en av sammanlevande makar och sammanboenden.

Minimibeloppet för yngre personer med funktionsnedsättning (60 år och yngre) höjs enligt Socialstyrelsens rekommendation upp till 10 % för bosättning och familjebildning. Höjningen gäller både för boende i ordinärt boende och särskilt boende.

Kostnadsposten för livsmedel utgår enligt Konsumentverkets rekommendation från personer 75 år och äldre och en snittkostnad för man och kvinna.

Justering av minimibeloppet kan göras genom uppgifter från den enskilde och ska kunna styrkas av den enskilde. Justering av olika delposter i minimibeloppet ska som huvudregel inte göras då minimibeloppet ska ses som en helhet för att täcka normalkostnader.

Makar som inte bor tillsammans

Om makar inte delar hushåll används minimibeloppet som om de var ensamstående.

När make/maka inte delar hushåll, t ex när den ena flyttar till särskilt boende, tas hänsyn till ett eventuellt negativt avgiftsutrymme med i beräkningen.

Barn och familj

Beräknas enligt Konsumentverkets broschyr ”Koll på pengarna”.

Som barn räknas personer som är under 18 år. Alternativt om personen går i skolan efter denna tidpunkt, dock längst till barnet fyller 21 år.

Minskning av minimibeloppet - individuella avdrag

I samband med att särskilt boende beviljats lämnas uppgift om vad som ingår i avgiften. Avdrag görs från minimibeloppet med de posterna.

Höjning av minibeloppet individuell bedömning

Det kan finnas situationer då en enskild omsorgstagare har fördyrade levnadskostnader inom ramen för de poster som det lagstadgade minimibeloppet avser att täcka. Det kan också förekomma att enskilda därutöver av olika skäl har andra levnadskostnader än dessa.

Kostnaderna ska vara av varaktig karaktär, det vill säga att den enskilde har kostnaderna **mer än 6 månader** om året.

Beloppet ska också avse ett inte oväsentligt belopp vilket **är minst 200 kronor/månad/post**.

Har den enskilda höga kostnader av mer tillfällig art ska den enskilde hänvisas till socialförvaltningens försörjningsstöd.

Orsaken till fördyrade levnadskostnader ska kunna styrkas antingen i biståndshandläggarens utredning, av behörig läkare, sjukgymnast, arbetsterapeut, dietist eller liknande.

Det kan t ex vara:

- Kostnader för fritidsaktiviteter för yngre personer med funktionsnedsättning, avser kostnader som är naturliga för den åldersgruppen
- God mat
- Kostnader som följd av andra aktiviteter eller ändamål som den enskilde av olika anledningar inte kan eller bör avstå ifrån
- Laktos- och glutenfri kost. Se Konsumentverkets förteckning

- Biståndsbedömd mat ger tillägg till minimibeloppet

Merkostnad för mat ska ingå i beräkningen av förbehållsbeloppet och gäller följande biståndsbedömda insatser:

- Mat på dagverksamhet
- Mat på växelvård
- Mat på korttidsboende
- Mat på särskilt boende
- Måltidskostnad från Solhällas, Solgårdens och Görjansgårdens matsal om detta är biståndsbedömt

Merkostnaden beräknas på 30 dagar per månad.

Jämkning av matavgifter

Beslut om matjämkning och höjning av minimibeloppet ska vara tidsbegränsat.

Jämkning av matavgifter kan beviljas om:

- Avgiftsutrymmet är 0 kr och
- Bostadstillägg eller bostadsbidrag har beviljats och
- Bankmedel och/eller värdepapper får inte överstiga ett halvt prisbasbelopp de senaste 2 månaderna

Den enskilde som trots jämkning av matavgift inte har medel motsvarande skälig levnadsnivå hänvisas till socialförvaltningens försörjningsstöd.

Utgifter som inte räknas med i minimibeloppet

- Utmätning eller införsel av Kronofogden räknas inte med, då Kronofogden tar hänsyn till kundens kostnader hos kommunen.
- Restskatt eller skulder
- Avgift till trossamfund

Boendekostnad

Boendekostnaden beräknas enligt den faktiska boendekostnaden eller enligt

Försäkringskassans/Pensionsmyndighetens schablon beroende på vad kunden själv väljer.

Avgiften som avser hyra för bostad som inte omfattas av hyreslagen och får uppgå till högst en tolfte del av 0,5539 gånger prisbasbeloppet. Avgiften ingår inte i maxtaxan, men beräknas mot kundens avgiftsutrymme.

Om den enskilde:

Bor i hyrd bostad är boendekostnaden lika med hyran inklusive värme och obligatoriska avgifter.

Bor i bostadsrätt är boendekostnaden lika med månadsavgiften inklusive värme och obligatoriska avgifter.

- Finns bostadslån räknas 70 procent av räntekostnader med i boendekostnaden.
- Om uppvärmningskostnader inte ingår i avgiften ska det läggas till på boendekostnaden.

Bor i eget hus räknas följande som boendekostnad:

- Fastighetsavgift
- 70 procent av räntekostnader för bostadslånet
- 70 procent av tomträttsavgift (hyra för mark)
- Avgift till samfällighet
- Uppvärmningskostnad
- Övriga driftskostnader som försäkringar, vatten och avlopp, renhållning och underhåll

Bor i eget hus på lantbruksenhet räknas följande som boendekostnad (endast kostnader som rör bostadsfastigheten, bostadsbyggnad inklusive tomtmark får räknas med):

- 70 procent av räntekostnader på lån som rör bostadsfastigheten
- Fastighetsavgift
- Uppvärmningskostnad
- Övriga driftskostnader som försäkringar, vatten och avlopp, renhållning och underhåll

Bor i arrenderat småhus på lantbruksenhet räknas följande som boendekostnad:

- Arrendeavgiften för bostaden inklusive tomtmark
- Uppvärmningskostnad
- Övriga driftskostnader som försäkringar, vatten och avlopp, renhållning och underhåll

Bor i särskild boendeform. Boendekostnaden och uppsägningstid enligt hyreskontraktet.

Vistas i korttidsboende debiteras en boendeavgift. Avgiften avser hyra för bostad som inte omfattas av hyreslagen och får uppgå till högst en tolfedel av 0,50 gånger prisbasbeloppet. Avgiften ingår inte i maxtaxan, men beräknas mot kundens avgiftsutrymme.

Vistas i hem för vård eller boende HVB debiteras en boendeavgift. Avgiften avser hyra för bostad som inte omfattas av hyreslagen och får uppgå till högst en tolfedel av 0,50 gånger prisbasbeloppet. Avgiften ingår inte i maxtaxan, men beräknas mot kundens avgiftsutrymme.

Om barn har ett beslut enligt SoL (HVB) är föräldrarna skyldiga att bidra till kommunens kostnader. Vi kan ta ut en avgift från vardera föräldern med ett belopp som motsvarar

Försäkringskassans underhållstöd. Det belopp som var och en av föräldrarna ska bidra med får dock inte överstiga vad som för varje tid motsvarar underhållstödsbeloppet.

Som barn räknas personer som är 18 år alternativt om barnet går i skolan efter denna tidpunkt, dock längst till barnet fyller 21 år.

Dubbel boendekostnad När en ensamstående flyttar till särskilt boende tas ingen hänsyn till dubbel boendekostnad. Hänsyn tas till den högsta bostadskostnaden i tre månader.

Undantag

I de fall vistelsen i HVB är förenad med *behandling* tar Vård och omsorgsnämnden inte ut någon avgift. Den enskildes hela egenavgift tas då ut av socialnämnden alternativt landstinget.

Faktorer som minskar boendekostnaden

- Har inneboende
- Hyr ut garageplats/bilplats
- Bedriver näringsverksamhet hemma
- Delar bostad med annan som är över 21 år

Tillfällig avvikelse

Avdrag för dagverksamhetsavgift görs med en fjärdedels månad för varje vecka den enskilde inte haft insatsen.

Reducering av avgift för särskilt boende

Planerad frånvaro ska meddelas snarast till boendet av den enskilde/anhörig. Kostnaden för måltider och omvårdnad reduceras med 1/30 per frånvarodag. Återkomst dagen till boendet räknas inte som frånvarodag. Hyran reduceras inte. Avlider kunden på särskilt boende tas omvårdnadsavgiften ut för dagen då kunden avlider men matkostnaden debiteras inte.

Mat på särskilt boende eller korttidsboende

Om kunden har haft sondmatning debiteras samma avgift som för normalkost. Om kunden avlider på särskilt boende eller korttidsboende debiteras inte matkostnaden för dagen då kunden avlider.

Avgiftsutrymme (Avgiftsunderlag – Förbehållsbelopp)

Den summa som kvarstår efter att förbehållsbeloppet räknats av från den sammanlagda inkomsten är den enskildes avgiftsutrymme (betalningsförmåga).

Avgiften för hemtjänstinsatser kan uppgå till maximalt avgiftsutrymmet eller av Riksdagen fastställda maxavgiften.

Avgiftsunderlag

- + nettoinkomst per månad ¹⁾
 - + nettoinkomst av kapital per månad/12 månader ²⁾
 - + ev. bostadstillägg
- Summa = avgiftsunderlag

Förbehållsbelopp

- minimibelopp ³⁾
 - + bostadskostnad ⁴⁾
- Summa = förbehållsbelopp

Avgiftsutrymme

- + avgiftsunderlag
 - förbehållsbelopp
- Summa = avgiftsutrymme

¹⁾ För makar läggs inkomsterna samman och fördelas lika på respektive person. Detta gäller inte sambor, då det inte finns en lagstadgad underhållsskyldighet mellan dem.

²⁾ Inkomst av kapital finns specificerad på den senaste inkomstdeklaration.

³⁾ Minimibeloppet är lagstadgat och ska täcka normala levnadsomkostnader för ett hushåll. Det minimibelopp som gäller för ensamstående ska utgöra lägst en tolfedel av 1,3546 gånger prisbasbeloppet. Minimibeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor ska utgöra en tolfedel av 1,1446 gånger prisbasbeloppet.

⁴⁾ Bostadskostnad för makar som bor ihop fördelas lika på respektive person.

Avgifter

En avgiftsändring kan bli aktuell i flera olika situationer, t ex

- Förändring av biståndsbeslutet – ska meddelas av biståndshandläggaren
- Inkomstförhållanden ändras – ska meddelas av den enskilde, avgiftshandläggarens månatliga uppföljning hos Försäkringskassan och/eller vid årlig omräkning av avgifterna
- Äktenskap ingås eller upplöses – ska meddelas av den enskilde
- Omständigheter som föranleder högre förbehållsbelopp – ska meddelas av den enskilde eller av biståndshandläggaren
- Bostadstillägg eller andra bidrag som beviljats eller utgått – ska meddelas av den enskilde, eller inhämtas vid månatlig rapport från Försäkringskassan
- Prisbasbeloppet förändras – beslutas vid varje årsskifte

Om ändringen berör hela månaden ska ändringen gälla från och med den månaden.

Rättelse av avgift kan göras till fördel eller nackdel för den enskilde, retroaktivt i högst tre månader.

Anstånd med betalning upp till tre månader får beslutas av avgiftshandläggaren. Anstånd med betalning över tre månader beslutas av enhetschef.

Avskrivning av skuld beslutas enligt delegationslista.

Uppföljning av kundreskontra sköts av ekonomienheten.

Avgiftsbeslut

Avgiftsbeslutet, som visar den enskildes avgiftsutrymme (betalningsförmåga), skickas till den enskilde tillsammans med underlag som visar hur avgiften räknats fram. Avgiftsutrymmet som blir en minuspost redovisas som 0 kr.

Överklagan

Beräkningen av avgifter, förbehållsbelopp och inkomster kan överklagas enligt 16 kap. 3 § SoL.

Beslut om avgiftssystemet fattas av Kommunfullmäktige. Sådana beslut överklagas genom laglighetsprövning (10 kap. kommunallagen).